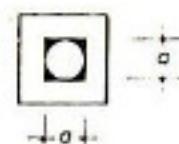


مناسب ۱۵٪ دهنه داخل محوطه آتش باشد البته نسبت به ارتفاع دودکش این اندازه میتواند بیشتر و یا کوچکتر انتخاب شود بهر حال در هیچ مورد ضایعه کوچکتر از ۲۰×۲۰ سانتیمتر باشد جدول ذیل نسبت مقطع دودکش را به دهنه آتش برای ارتفاعات مختلف آن نشان داده است.



ارتفاع دودکش به متر	دهنه آتش برای مقطع دودکش	مستطيل	شكل ۳۱	گرد با عايق
4-8	8.5-10.5	7.5-9.7	7.0-9.2	
8-12	10.5-12.0	9.7-10.9	9.2-10.4	
12-16	12.0-13.0	10.9-11.8	10.4-11.4	
16-20	13.0-15.0	11.8-12.8	11.4-12.3	

مقطع دودکش . در داخل دودکش دود بطور مارپیچ رویalla حرکت میکند اگر جدار داخلی دودکش ناصاف و زیر باشد برای این سایش دود بکنده بالا میرود و شبیه باشد که دودکش مقطع کوچکتری را داراست بدین جهت لازمت است که جدار داخلی دودکش کاملا تمیز و صاف بوده و در تمام ارتفاع یکسان باشد .



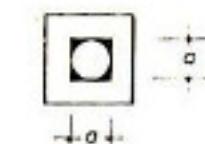
بدین قریب عواملی که در کش دودکش اختلال بوجود میآورند عبارتند از :

- ناصاف و زیر بودن جدار داخلی
- باریک شدن مقطع دودکش .
- درصورتیکه یک دودکش با پیش از یک محوطه آتش مربوط باشد .
- وجود منفذ بخارج .
- وجود درز و شکاف در دریچه تمیز کنده .

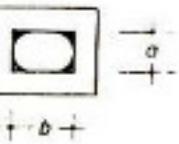
همچنین دودکش باید تا آنجا که ممکن است از جریان هوا پدور باشد زیرا هرگونه تغییر جهت کوران هوا در دودکش موثر میباشد و گاز و دود را خیلی زود سرد کرده و امکان پیچش دود در دودکش بوجود میآید . باید توجه داشت که بودن کش کافی در دودکش باعث جمع شدن دوده در جدار داخلی آن شده و در نتیجه مقطع دودکش کوچکتر میشود که باعث اختلال عمل بخاری میشود و اختلال ایجاد آتش سوزی خواهد نمود .

دودکش باید در صورت امکان کاملا عمودی ساخته شود اگر این عمل غیرممکن باشد حداکثر میتوان مطابق شکل زاویه ۴۰ درجه با آن داد و باید سعی نمود که این عمل باعث بوجود آمدن لبه تیز در داخل دودکش نشود بلکه لبهها بطور منحنی شکل (قوسی) ساخته شود این عمل باعث میشود که دود بدون مانع رد شده و کش دودکش حرارت عادی داشته باشد مسئله بسیار مهم فرم مقطع دودکش میباشد یک مطلع دایره‌ای که کاملا صاف باشد در تمام مقطع موثر میباشد طوری که دود در تمام مقطع بیالا میرود بدون آنکه به ناصافی و یا زبری و یا گوشدهایی بر بخورد امکان بوجود آمدن پیچش هم از بین میرود (شکل ۳۱) بدین قریب بیشترین مقطع دودکش مقطع دایره‌ای است بعد از مطلع دایره‌ای - مقطع مربع مناسب میباشد که در آن دود شیشه بسط مطلع دایره‌ای بالا میرود با این تفاوت که در چهار گوش آن امکان پیچش دود وجود دارد و باعث اختلال در کش دودکش میشود مطلع هم از محدوده محاسبه استفاده (موردنیاز محاسبه) مقطع دایره‌ای داخلی مربع بوده و این مقطع است که باید در محاسبه منقول شود زیرا در گوش ها هوای سرد توقف بیشتری دارد و پس از مدت زمانی دوده در گوش ها جمع میگردد . (شکل ۳۲)

مقطع متعالی نامناسب ترین مقطع دودکش میباشد و دود و گاز بد بطرف بالا مسعود گردد و ایجاد پیچش در دود نظریا مسلم است زیرا یک ضلع یعنی قر از مطلع دیگر میباشد مقطع قابل محاسبه سطح بدون گوش میباشد فقط در محل هائیکه کش مناسب است ( یعنی عایق خوب و ارتفاع بلند است ) و یا آنکه در تقشه ساختمان امکان دیگری وجود نداشته باشد باید از مقطع مستطیل استفاده گرد در این حالت هم باید دقت شود یک ضلع بیچوچه ۱/۵ ابرابر بزرگتر از ضلع دیگر باشد(شکل ۳۳) . دودکش های بیش ساخته این خاصیت را دارا هستند(شکل ۳۴) که بواسطه دوجدار بودن عایق



شکل ۳۲ مقطع مربع



شکل ۳۳ مقطع مستطیل

مقطع ، دودکش پیش ساخته

شکل ۳۴



شکل ۳۴

بیمار خوب داشته علاوه بر آن جدار داخلی کاملاً صافی دارد و این بوده  
در کش دود کش بیمار مورث میباشد یاک مقاطعه مربع دود کش پیش ساخته شده  
مساوی با مقاطعه دایره ای میباشد زیرا گوشتهای آن بطور پیش ساخته کرده  
و در نتیجه کاملاً صاف و تمیز میباشد در دود کش های پیش ساخته تبله دند  
دود دش قابل استفاده در نتیجه در محاسبه میتوان آنرا منظور گرد جدار را  
دود کش های پیش ساخته به همچوذه نماید برای هواکش موره استفاده فرم  
کبرد زیرا جریان هوا بد کش دود کش اطمینان واره میباورد.

وجود مقاطعه بزرگتر از حد لازم هم به کش دود کش دود کش لطف میباشد  
زیرا بر اثر بزرگ بودن مقاطعه دود زودتر سرد میشود . اغلب مقنار حربان  
محوطه اتش برای گرم کردن دود کش کافی نیست و هوای سرد که در  
دود کش جمع شده فقط با وجود آتش زیادتری گرم میشود و بعد از گرم شدن  
کش دود کش خواهد شد بد دود کش بالک بخاری نباید به همچوذه بذری  
دیگری وصل شود زیرا دخول هوای اضافی (هوای مضر ) بدود کش بر  
کش آن موثر است اصولاً در موقعیت کش هوای آزاد خارج که سگزیر  
فشار داخل دود کش است معنی میکند از گلبه منفذهای موجود بداخل بود کش  
رخنه کند در حالیکه هوای آزاد فناه در محلی غایب است که موره استفاده  
قرار میگیرد یعنی در محل محوطه آتش که برای سوت پکار بوده است .  
هوای اضافی که در غیر از این محل وارد دور کش شوند هوای مضر خواهد بود  
و باعث اختلال در کش و کم کردن میزان قدرت دور کش خواهد شد .

**دریچه تمیز کشیده** - در نتیجه تمیز کشیده را میتوان در زیر شکل (۴۵)  
ستف شبیدار باشد ) و در زیر زهین انصب نمود و به واسطه حرط زنگ زنگ  
نباید از آهن ساخته شود و در هر حالت باید کوچکترین منفذی بخارج افتاده  
باشد تا هوای مضر بدور کش رخنه نکند .

**سر دود کش** - در بالای ستف باید حداقل اطراف دود کش با اجر  
۴۶ سانتی بنا شود تا دود قبل از خروج از دهانه سرد شود . در صورتی که  
املاک دود کش اندود سیمانی شود ساختن آن با آخر ۱۱ سانتی هم امکان  
پذیر میباشد . سر دود کش اگر با بتون ساخته و کم مخروطی ( نکار ۱۲۳  
باشد بسیار مناسب خواهد بود زیرا در هر هوایی و هر نوع شیمی ( در موارد  
ستفهای شبیدار ) تأثیر خوبی در کش میگذارد در پوش سر دود کش نباید  
از حد دیوار دود کش بیرون زند چون این عمل ایجاد گرد باد خواهد شد  
و کش دور کش کم خواهد شد . ( شکل ۴۶ )

در ستفهای شبیدار اگر دود کش در هر قاعده ترین ناتعله قرار گذشت  
باشد مناسبت است زیرا باید به آسانی از روی آن وزنه و دود و گاز را  
هر آن خود خواهد بود .

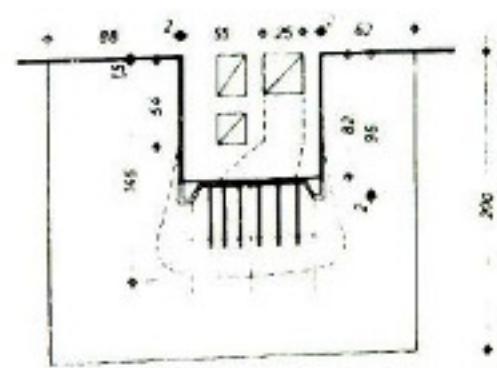
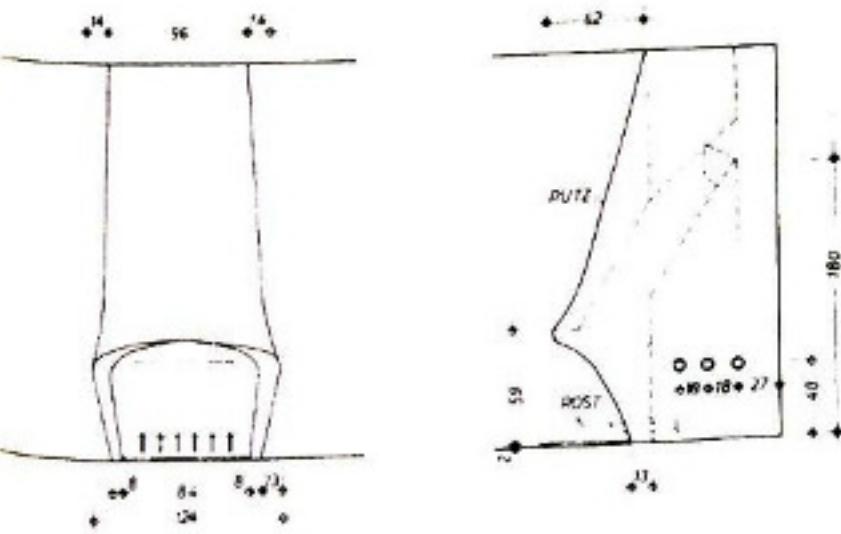
**آزمایش دود کش** - دود کش ساخته باید بدون کوچکترین منفذ  
ساخته شده و آزمایش آن امری بسیار لازم میباشد آزمایش باین ترتیب انجام  
میشود که بر یائین ترین طبقه ( هنلا زیر زمین ) یک بخاری موقتی بدور کش  
وصل و در آن آتش روشن و موادی که دود زیاد ایجاد میکند هنلا فیبر  
سوza اینده و در انتهای بالای دود کش را مسدود کرده تا بین و سبله اگر  
منفذی در پندها و جدار دود کش وجود داشته باشد مشخص شود .



شکل ۳۶

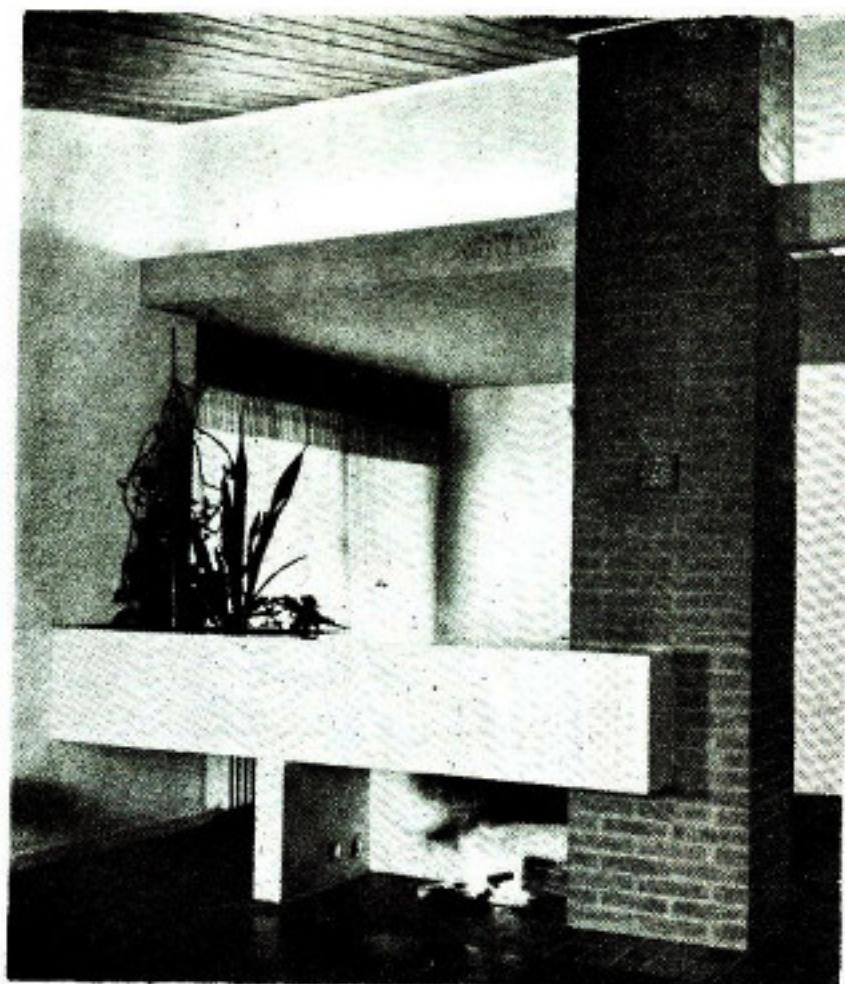


بوشن یعنی مخروطی شکل ۴۵

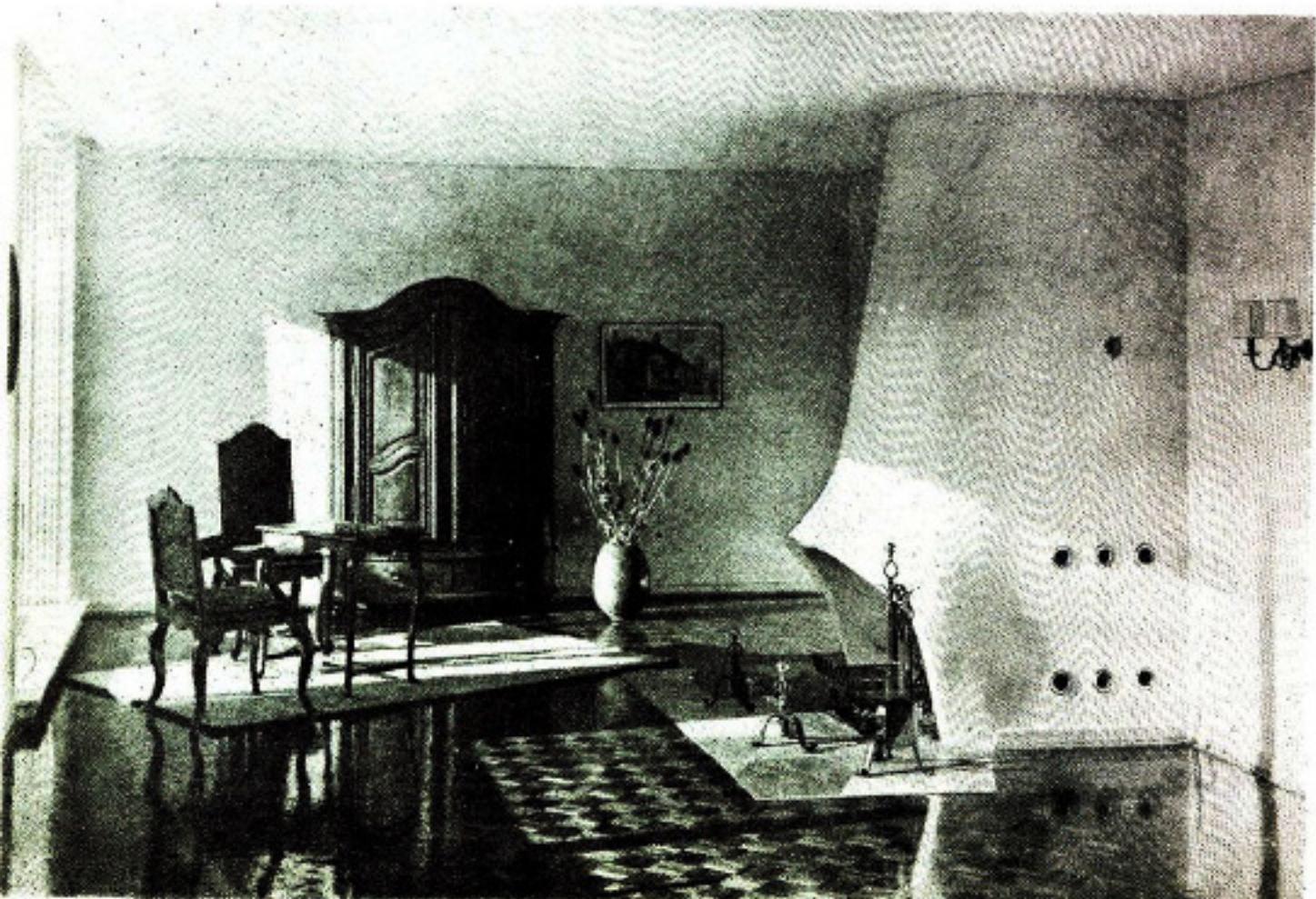


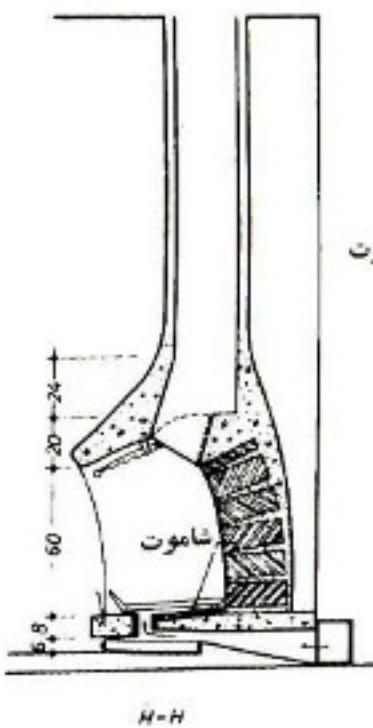
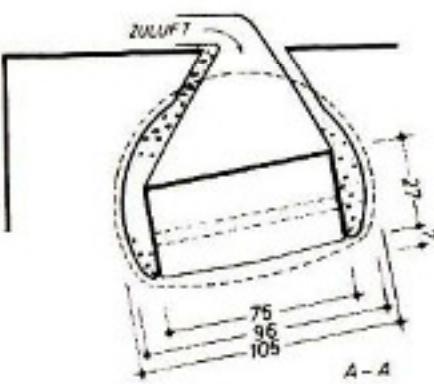
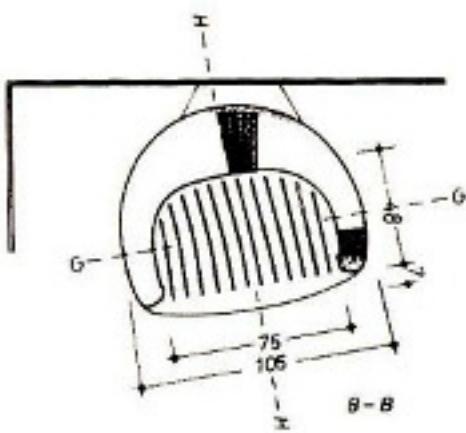
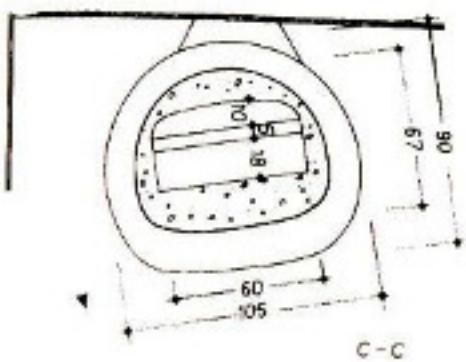
بالان - نما و برش متناسب ۱:۵۰

بنظر تفایلیم بیشتر چند نمونه از بخار ریایی  
داری «آخره شده»، نقشه و جزئیات آن  
از نظر خواص رگان میگذرانیم.

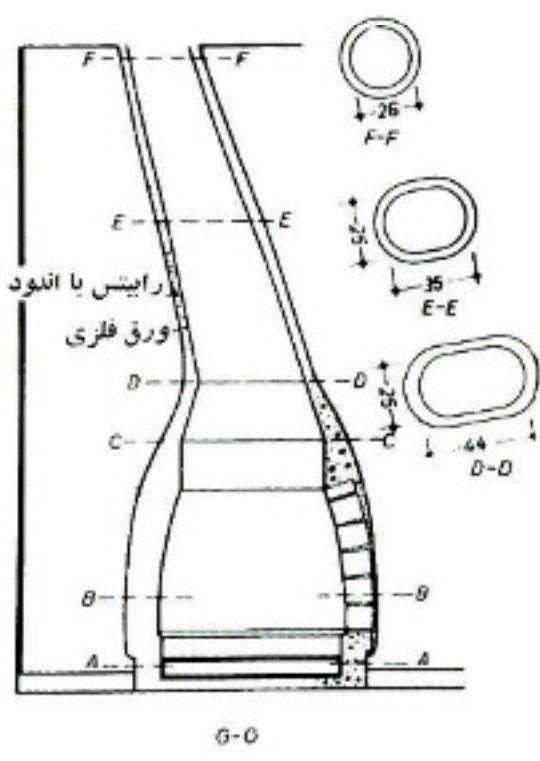
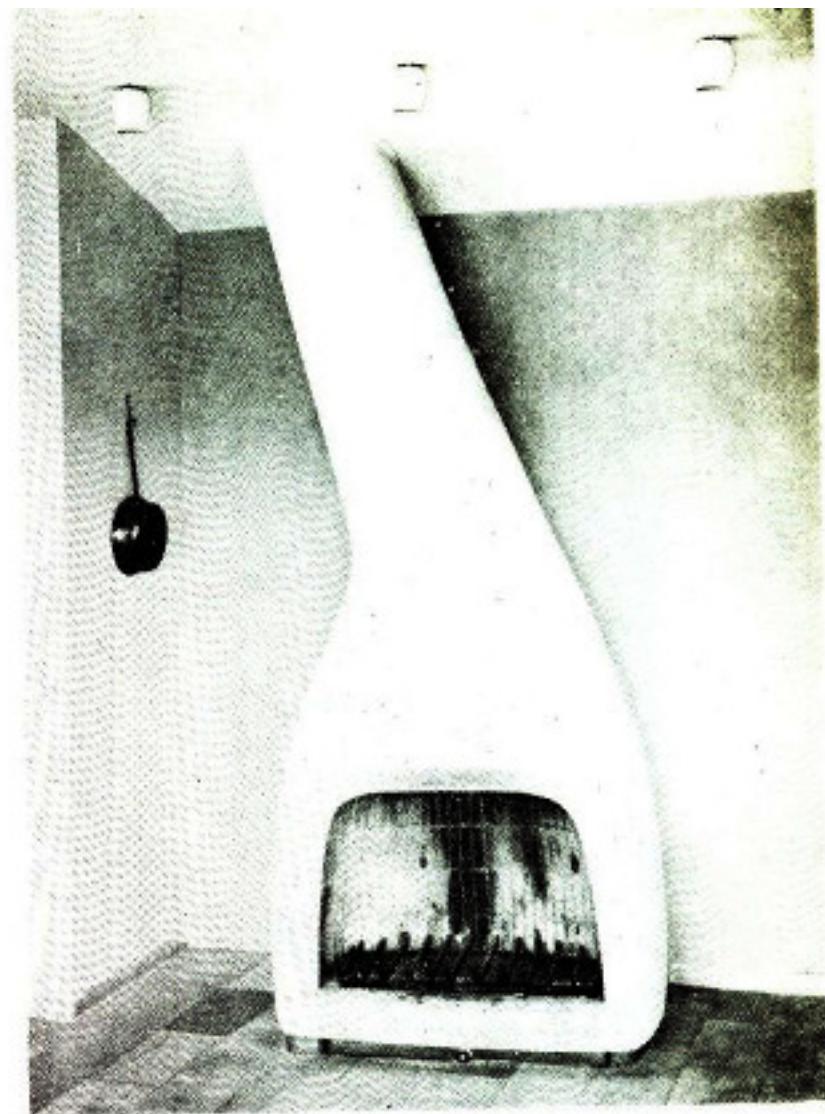


نقشه بالان و پرس عکس ذیل در صفحه ۳۰

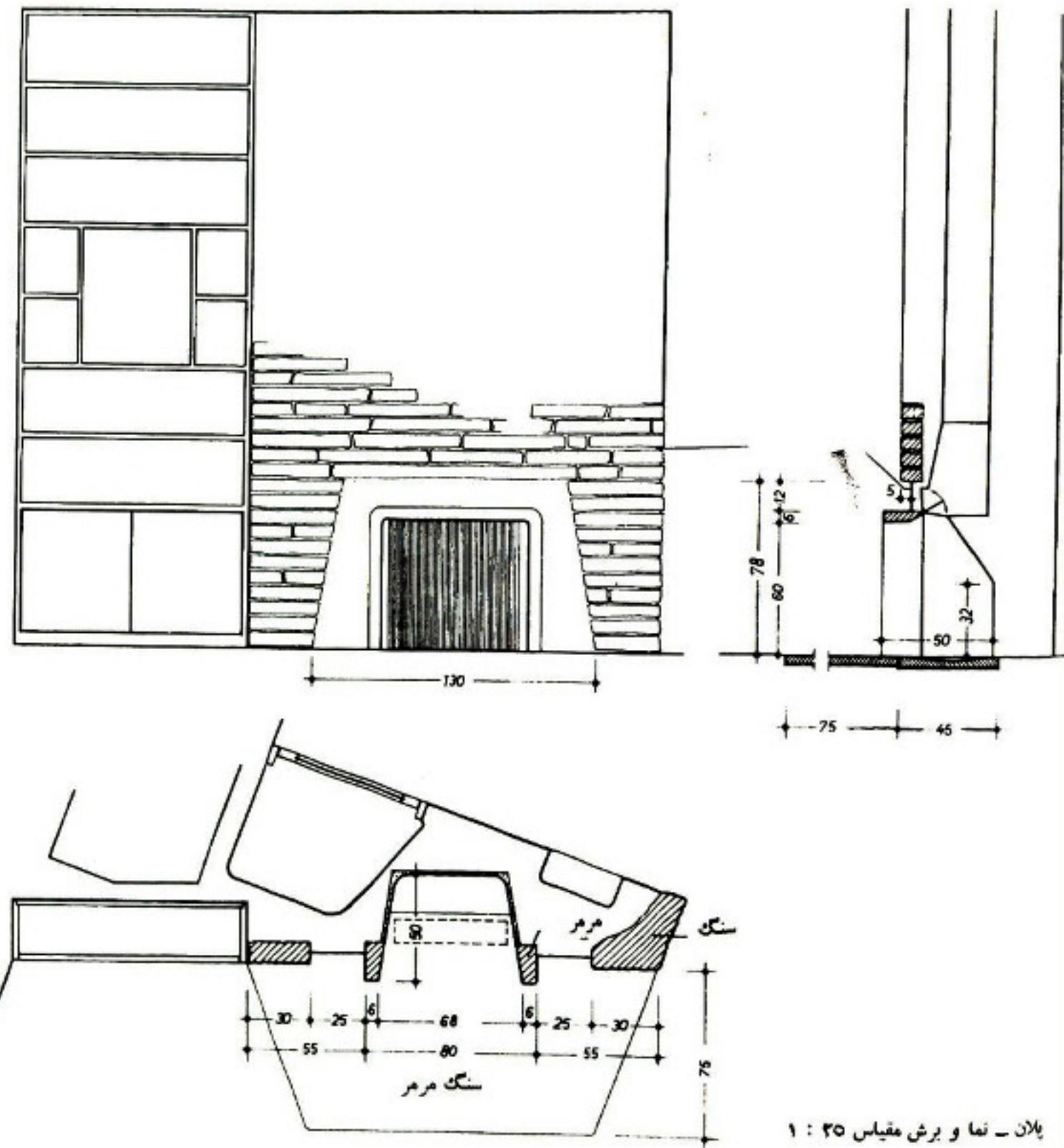




بخاری دیواری آزاد با جعبه حاکم  
پلان - نما و برش مقیاس ۱:۳۵



عکس پلان‌ذیل در صفحه ۲۸



پلان - نما و برش مقیاس ۱: ۴۰

طرجهای جدید تهیه مسکن و خانه سازی بسیار خوشای، از نظر عمران مسکونی یک طرح جالب و قابل توجه بشمار می‌رود و احتمالاً برای ساختهای معمادی همچنان مورد استفاده طبقات مختلف مردم قرار خواهد گرفت، این طرز تهیه مسکن دارای پایه و جنبش اقلایی بوده و در عین حال از نقطه بطر قدمت ناریخی، دهکده‌های قرون وسطی و شهرهای بیانکلند اولیه او ان پیروی میدارد، این طرح از تجمع خانه‌ها بصورت فشرده و متصل بوجود می‌ایند.

باکنندگان ساختمان، در عین حال که از این طرح جدید بایطلاع هستند بعلت یک ایده جدید در اطراف بخش‌های فرعی، با بودن چنین وضعی نامم انتها را می‌کنند، و دلیل باز و منطقی آن، سودمندی و سازگاری فضای باز و منطقه سبز در طرح مورد نظر است.

برای بوجود آوردن این نوع جدید تهیه مسکن، مردم باید بدانند که چگونه از فضاهای باز استفاده کنند و هنگامیکه مردم از شهر مرکزی به قسم حومه شهر روی می‌اورند، انواع فضاهای باز و آزاد از قبیل پارک‌ها، دزهای و چنگل‌ها برای فهم قاطبه مردم یک تهدید محض نظر میرسد و مادران فرزندان خود را از دور شدن منع می‌کنند.

آنچه که مسلم است برداشت نسل های جدید از عمران خوشای، که در چهار چوب‌آیمنی و محور اقتصادی و زیبائی پایه‌گذاری شده است، احیاجات گروههای مختلف مردم را برآورده می‌سازد.

امتیازات اساسی خانه سازی بطرز خوشای با مقایسه با بخش‌های فرعی قراردادی بشرح زیر است.

#### ۱ - فضاهای باز:

برای قدم زدن و بازی کودکان استخر شنا و فاصله رانی و برج دیده‌بانی و تأثیر در هوای آزاد و غیره بوده، احیاجات روحی و تفریحی گروه مردم را برآورده می‌سازد.

#### ۲ - نظر آینه:

کودکان دور از ترافیک و رفت و آمد وسائل نقلیه باکمال اطمینان جمع شده، میتوانند بازی کنند.

#### ۳ - نوع:

خیابانهای مارپیچ به‌چشم اندمازهای متغیر ختم شده و پیچهای و بن بست خیابانها و کوچه‌ها از خطر چهارراه‌های متقاطع می‌کنند و تا حدودی از سرعت

# فاز ۴

از: ناصر - ناتان

## نوع جدیدی از فعالیت عمرانی و تهیه مسکن در حومه شهر

زیند وسائل نقلیه می‌کاهد تیپ خانه‌ها بشکل جالب توجهی در اطراف زمین‌ها و فضاهای سبز به‌فرم خوشای برآنده شده و بزیانی منطقه مسکونی مورد نظر کمک می‌کند.

### ۳ - استقلال خانواده‌ها

شانه‌هایی که به‌فرم خوشای طرح شده‌اند در واقع می‌توانند ارائه‌ر استعدادی بیشتر از آنچه در خانه‌های مسئله امروزی به‌چشم می‌خورد برای ساختن خود تامین کنند و هم‌جواری و دید مستقیم منازل از بین رفته و محصول بعضی‌های باز و یامنطره می‌کردند.

۴ - انتقال صوت  
امتیاز اصلی و باز این طرح ابعاد شبکه فضای سبز بین بلوك، به مانع انتشار صوت تردیده و بدین ترتیب محیط مناسبی برای ساختنی فرم مربوطه بوجود خواهد آورد.

۵ - اقتصاد  
آنچه که مسلم است در طرح خوشای، طول خیابانها کاهش یافته و جای خود را به فضاهای باز و آزاد میدهند و بدین‌ظریق در مقایسه با طرح‌های مشابه از نظر اقتصادی مقرر را صرفه است.

در نتیجه هم‌اکنون در طرح جدید مسکن و در فضا تفیری حاصل شده است که با استفاده از سبک خانه‌سازی خوشای طراحان و تهرسازها می‌توانند تعدادی خانه را در سطح وسیعی که برای تفریح و فضاهای باز اختصاص داده شده است بتجانند وضع تهیه مسکن بصورت کنونی و ابعاد بخش‌های فرعی خصوصی مطمئناً نمی‌تواند چوابکوی فاطعی برای قاطبه مردم از نظر مسکن و محل مناسبی برای زیست باشد، و گرایش بدین طرح فرصت‌های مناسبی را برای حکومتهاي محلی ابعاد می‌نماید تا فضاهای باز مستقل را بصورت یک شبکه درآورند.

در خانمه بعنوان ارائه این طرح واقعاً اتفاقی در تهیه مسکن به ذکر چند طرح ساخته شده و مقایسه آن با طرح‌های معمولی امروزه می‌بردارد، ۱ - طرح پلون مجموعه دارای خطوط مستقیم.

دارای ۹۴ قطعه، طول تقریبی خیابانها ۶۰۰ متر.

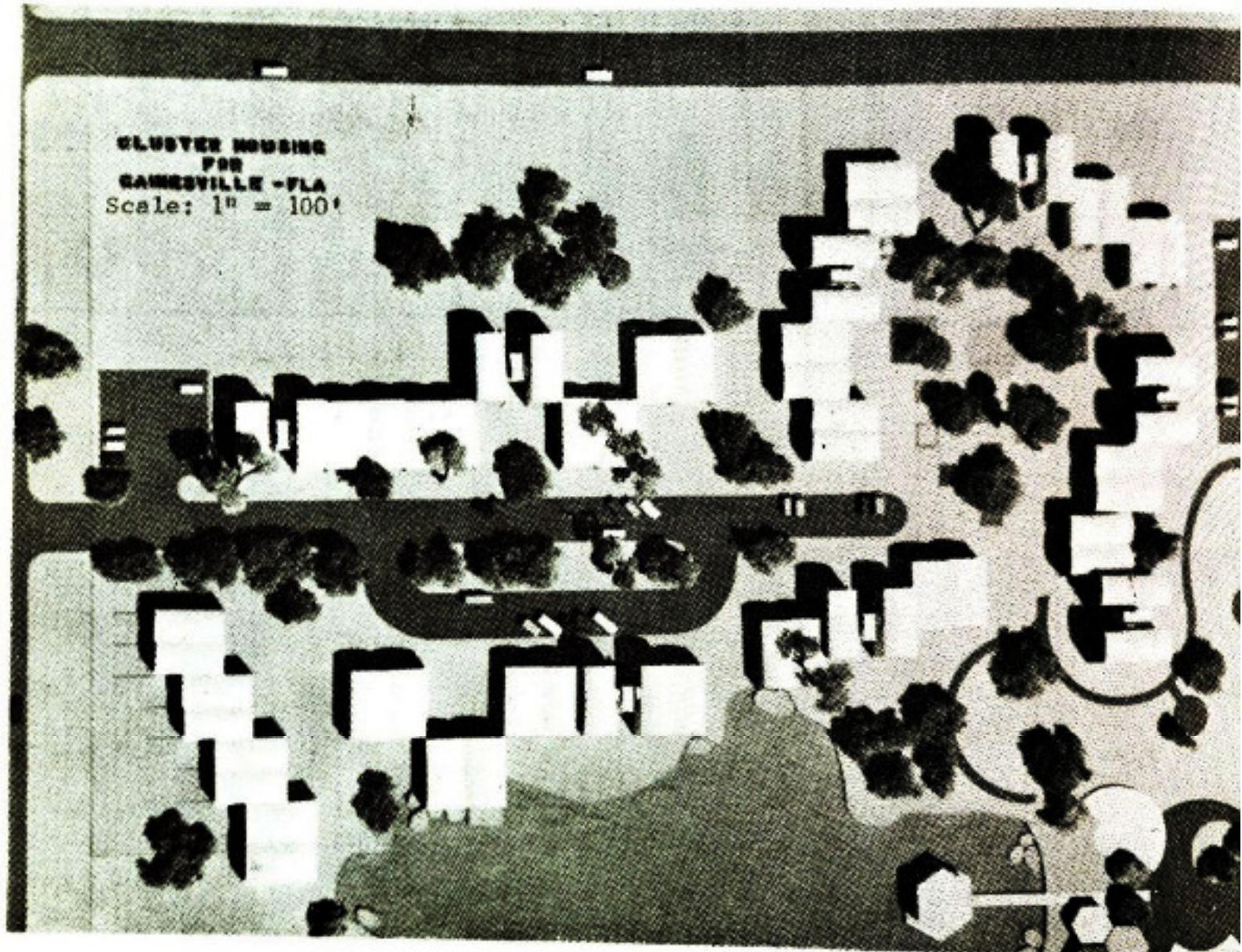
۲ - طرح پلون مجموعه دارای خطوط منحنی و مارپیچ دارای ۹۴ قطعه، طول تقریبی خیابانها ۵۰۰ متر.

۳ - طرح پلون مجموعه بصورت خوشای دارای ۹۴ قطعه، طول تقریبی خیابانها ۴۵۰ متر.

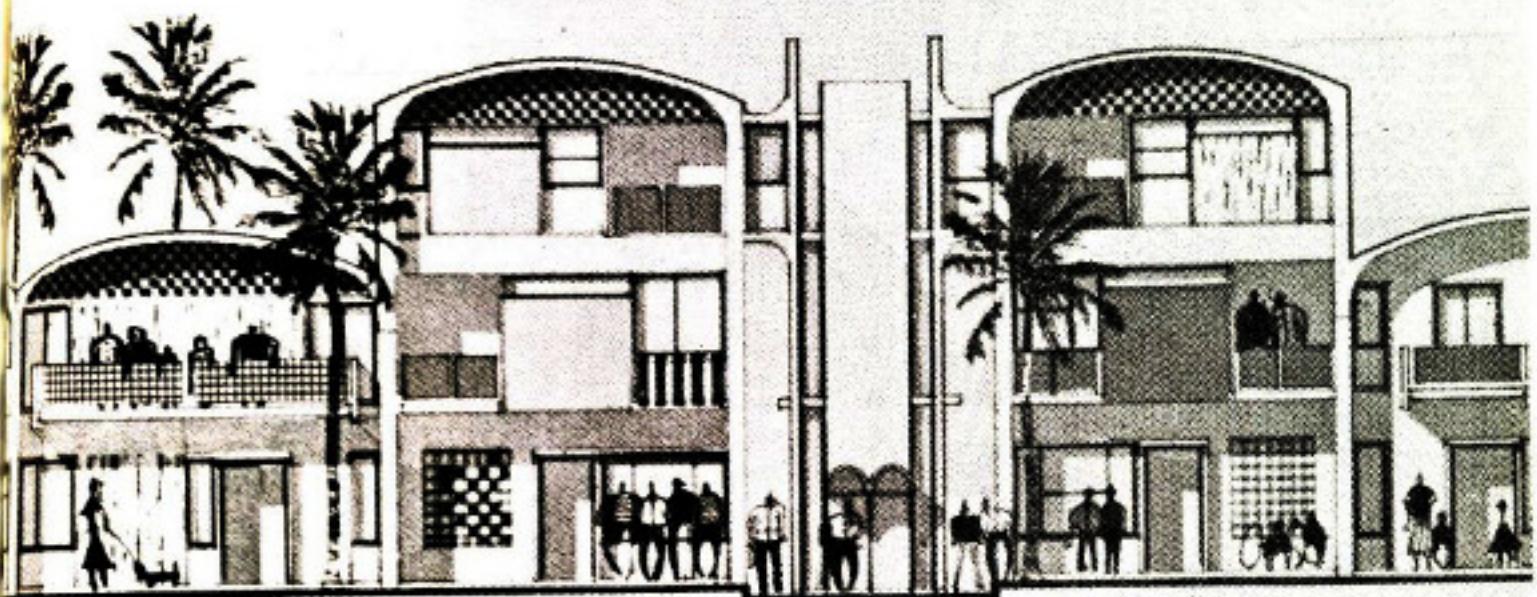
مساحت تقریبی در طرح شماره یک و دو یکسان بوده و در طرح شماره ۳ طرح خوشای این مساحت بطورقابل ملاحظه‌ای کاهش یافته و از نقطه نظر اقتصادی و ایمن و ابعاد فضاهای باز قابل ملاحظه می‌باشد.

عکسهایی از خانه‌سازی خوش‌ای:

CLUSTER HOUSING  
FOR  
GAINESVILLE - FLA.  
Scale: 1" = 100'



یک قسمت از پلان مجموعه



ماکت مجموعه — خانه سازی خوشای



نمای تبیث . ورودی مجموعه

# شهرهای بزرگ جهان

لندن :

مقاله

و هوایی و سرعتی شهرهای جهان باشد.

مشرق شهر تیول سکنه فتیر و علیل است و حال آنکه محله اغناها پیشتر در مغرب قرار دارد.

در خاور پیشتر مهاجرین فقیری که از شهرستانهای خارج بودی پایتخت روی آورده‌اند، سکنه دارند. امروزه پیشتر قمت باختی شهر هورد توجه مقامات مسؤول قرار گرفته است و اشکالات پیشتر از آنجا ناشی می‌گردد که پخشش پیشتری محل سکونت طبقات مختلف می‌باشد.

با بالا رفتن بهای زمین و گسترش راههای ارتباطی خانه‌های بزرگ باختی شهر لندن با پارتمانهای که طبقات متعدد در آنها مسکن دارند تبدیل شده است. با همه اینها تا هنگامیکه جمعیت لندن بر اثر فروپوش زاد ولد از یکسو و مهاجرت از سوی دیگر افزایش می‌باشد و تا زمانیکه مهاجرین غیر سفید پوست که قریب‌ترین تبعیضات تراویح می‌باشند بر سر اشغال خانه‌های حتی غیر سالم و غیر بهداشتی یا یکدیگر بمساحتی بزرگ و تا وقتی که لندن باز هم کارگران و زحمتکنان و متخصصین را که وسایه پرداخت اجاره‌های سنگین را دارا باشند بسوی خود جلب می‌کند اشکالات از میان اینها خواهد رفت بهر آن‌دانه هم خانه‌های در حومه شهر ساخته شود باز هم تابا برای سکونت در مرکز شهر روبکاهش نخواهد گذاشت و هیچ دولتی نمی‌تواند از سیاست کمرندهای سیز چشم بیوشد بهمین دلیل راه حل صحیح این نیست که ساختمانهای هرچه مرتفع‌تر و هرچه قریب‌تر یکدیگر بازند بلکه عبارت از آن است که مردم لندن را هرچه پیشتر مسکونت در خارج از مرکز شهر تشویق شایند و ادارات و دفاتر کار را نیز در سطح پیشتری بگسترنند.

کار دیگری که می‌توان انجام داد و پیش‌بینی نیز شده است اینست که مراکز ادارای را با انتکاء باصل عدم تمثیر از مرکز بخارج از شهر انتقال دهند.

جمعیت لندن در سال ۱۸۰۱ بالغ بر ۴۰۰,۰۰۰ نفر یعنی  $\frac{۱}{۲} \times \frac{۱}{۲}$  جمعیت کل کشور بود و در سال ۱۹۶۱ به  $۱۰۰,۰۰۰ \times ۱,۵ = ۱,۵ \times ۱,۱$  نفر یعنی  $\frac{۱}{۵} \times \frac{۱}{۵}$  کل ساکنین انگلستان رسید.

امروز حدود شهر در شعاعی بین ۲۰ تا ۲۵ کیلومتر از مرکز گشرش می‌باشد و قانون کمرندهای سیز که در سال ۱۹۳۷ تصویب رسید و یک حلقه فضای آزاد سیز را بر آن تحمیل می‌کند، مانع از آن می‌شود که شهر پیش از حد لازم پیش روید.

از ۱۹۴۵ پایین طرف شهر لندن بسرعت روپکشش نهاده است و لی از آنجاییکه فضای سیز مانع توسعه جغرافیائی می‌گردد شهر با وسائل دیگر گشرش می‌باشد و بوزیره در آنسوی کمرندهای سیز پیش از اندازه پیش میرود و بهمین علت از مشخصات مهم شهر لندن فاصله بسیار زیادیست که بین محل سکونت و محل کارگران وجود دارد.

در خود شهر نیز امتحانات اجتماعی و اقتصادی زیادی بین پخششی گوناگون شهر وجود دارد. بهر حال در همان مرکز شهر است که اغلب مسائل دشوار از قبیل ازدیاد عبور و مرور وسائل تقلیل و کافی نبودن راههای ارتباطی پیش می‌آید بوزیره آنکه این قسم از شهر پیش از یک‌چهارم از جمعیت فعاله لندن را در بر می‌گیرد. اکبریت کارگران این مرکز را کارمندان دفتری تشکیل می‌دهند و از همینجا میتوان سبب ایجاد ساختمان بنایی عظیم برای ادارات که در این پیش  $۱,۵ \times ۱,۱$  کیلومتر هریع را در بر گرفته و منظره شهر لندن را بوزیره از ۱۹۵۰ پایین طرف بکلی تغییر داده است مجسم نمود. نظر بهمین متشابهات شهرسازی قوانینی را که ارتفاع ساختمانها را محدود می‌کنند تا حدی تخفیف داده‌اند.

شهر لندن طبق عرف و عادت بدرو محله شرقی و غربی تقسیم می‌شود که در غرب آن ساختمان‌های بزرگ اداری و آپارتمان وجود ندارد بلکه پیشتر شامل خانه‌های شخصی با باعجه و حیاط است و همین باعث می‌شود که شهر لندن خوش آب

مراکز عمده شهری عالم با به اصطلاح شهرهای بزرگ جهان که شماره ساکنین آنها شامل چند میلیون و گاهی از ده میلیون تجاوز می‌کند و بطور روزافروز گسترش می‌بایستند.

آیا بشر هنوز وسیله‌ای برای جلوگیری از این توسعه بی اندازه ندارد؟ برای حل مسائل بیشمار انسانی و اداری که در بی این گسترش از قبیل فشرده‌گی جمعیت و ساختمانها نایابی مزمن فضای حیاتی، تراکم عبور و مرور و سلطنت تقلیل و اشکالات دوچار افزون رساندن افراد بمحل کار پدید می‌آیند چه باید کرد؟

ما با بررسی هفت شهر بزرگ جهان یعنی لندن، مسکو، نیویورک، پاریس، توکیو، و بزرگترین مراکز جمعیت در هلتندوناچیه محدودیت‌های اراین و «رور» بتجزیه و تحلیل عوامل که موجبات اصلی این توسعه و گسترش سریع را فراهم می‌ازند را که ادارات مسئول در هر یک از این کشورها جهت مواجهه با مقتضیات یک شهر جدید تعیین کرده یا می‌کنند از نظر می‌گذرانیم. در این بررسی‌ها، ضمن برخورد با یکانگی بعضی مسائل راه حل‌های آنها جنبه ملی و محلی را دارند نظر بین دولتها گوناگون تبادل نظر برای این دو سیاستهای گردد بشیوه میرسانیم، در مجله هنر و معماری برتری از نظر خوانندگان گرامی می‌گذرانیم.



نقشه شهر مسکو  
Plan de Moscou

نقشه شهر لندن  
Plan de Londres

### مسکو

ولی در ۱۹۳۹ با وجود تمام کوششها که در جهت ممانعت از مهاجرت کارگران باین شهر شده بود سرشاری نشان داد که جمعیت آن به ۴۰۰۰۰۰۰ روزانه یعنی حدیث از ۸۰ درصد رقم حداقل تعبین شده رسیده است.

با آنکه پراز جنگ تعداد بیشماری از ساکنین مسکو آرا تخلیه کرده و بست باختر کوچ کرده بودند باز طبق سرشماری که پس از جنگ در اتحاد شوروی صورت گرفت جمعیت مسکو در سال ۱۹۵۹ به ۴۶۰۰۰۰۰ نفر بالغ شده و از حد تعبین شده تجاوز کرده بود و از طرفی آن رقم با واقعیت تطبیق نمیکرد تصویرنامه مورخ ۱۸ اوت ۱۹۶۰ سطح شهر را افزایش داده شامل حومه نیز مشود.

باقی که جمعیت در سال ۱۹۶۳ در

مرکز واحد این شهرهای اقماری مشویم باید مسکو را در ردیف اول قرار داد توسعه خارق العاده مسکو ناظر باخته را دچار شدنی و حیرت میازد. جمعیت این شهر که در سال ۱۸۹۰ که ، الکساندر دوم پروردگی را ملتفی کرد از ۳۶۰۰۰۰ نفر تجاوز نمیکرده ، در سال ۱۹۱۷ هنگام انقلاب اکبر به ۱۲ میلیون رسید و در سال ۱۹۳۵ که پنجاه لینگراد پیاپی خوش برگردید شد جمعیت آن به ۴۶۰۰۰۰۰ بالغ گردید در این موقع کمیته مرکزی حزب کمونیست که با توجهه روزافروز جمعیت موافق نبود نظر داد که جمعیت از ۵ میلیون تجاوز نکند.

نقشه کلی نوسازی مسکو در ۱۹۳۵ هدفی برای شاید نخستین بار در تاریخ شهرسازی این بود که از گترش بیشتر جلوگیری کند. لندن ، پاریس ، رانستاد و هنده ، « راین » و « رور » شهرهای بزرگ از جهان سرمایه‌داری بشمار می‌رفد. تاریخ توپس که بخواهد از نظر اجتماعی و اقتصادی قضاوت کند میتواند نتیجه پکرده که از بعضی جهات این شهرها واقعاً محصول سرمایه‌داری هستند ولی دنیای کمونیست پیز دارای هر اکثر شهری عظیمی است. هفتادین نوونه آن ، شهر مسکو میباشد که بهترین شهر جهان کمونیسم است. مسکو با شش میلیون و نیم جمعیت در ۱۹۴۳ هر کفر کلی شهری است ، شامل یک ساله شهرهای کم و بیش بزرگ ، که جسمآ دارای جمعیت تجاوز از ۸ میلیون نفر میباشد و پس از منطه راین- رور بعنوان بزرگترین مجموعه شهری اروپا بشمار می‌آید و اگر متوجه

شهرستانها اتحاد میگردد.  
امکانات عدم تمرکز در سایر رشته‌ها  
محدود نبود بهینه جهت مکو هنوز  
برگزیرین مرکز تابع برآمدهای شوروی  
است و ۱۱ خط آهن و راههای هوایی اصلی  
با ان منتهی میشود.

همچنین مکو همواره جنبه پایتختی  
خود را از نظر فرهنگی و جهانگردی حفظ  
کرده است ولی نیروی جذب کننده مکو از  
نظر مرکز کارخانجات رویکارشن نهاده  
است.

شهرهای دیگر در شماره‌های بعد

نمیگردند.

شهرسازان شوروی، برخلاف همکاران  
انگلیسی و فرانسوی خود، توسعه روزافرون  
مناطق شهری را تهدیدی برای تعادل  
اقتصادی بشمار نمیآورند. بعلاوه از جند  
سال پایانطرف، دیگر مکو مثل گشته  
مرکز کلیه ادارات دولتی نیست. البته هنوز  
هم عنده زیادی از رشته‌های اقتصاد در مکو  
یا اطراف آن واقعند طوری که قسمت مرکز  
تردیدیک یاک پنجم کل جمعت سراسر اتحاد  
شوری و بیش از یک چهارم مسایع آن را  
در خود گردد آورده است ولی پس از  
اصلاحات مربوط بعدم تمرکز قسم اعظم  
تعیینات اداری در خارج از مکو و در

رسید. شهرهای اقماری که در حدود دو  
میلیون جمعیت دارند همگی در طول  
خطوط آهن گسترش یافته و بعضی از آنها  
در یکدیگر ادغام شده‌اند این شهرها محل  
آقامت کارگرانی است که هر روز اقامتگاه‌های  
خود را بقصد مکو که محل کار آنهاست  
فرمیکنند.

سیاست رسمی شوروی همواره برای  
منابع دور میزد است که از توسعه روزافرون  
شهرهای بزرگ بوریزه مکو جلوگیری کند  
و لی تصمیمات محدود کننده شامل حومه که  
در آنجا با ایجاد شهرهای اقماری یا کل قسمت  
از ساکنین مکو باان سو جذب میشوند



## LES VILLES MONDIALES

Les villes mondiales qui sont généralement à la fois des capitales politiques et des capitales économiques se trouvent devant le grave problème de l'accroissement de la population à un rythme vertigineux. L'humanité trouvera-t-elle une réponse rapide et efficace aux menaces que soulève cette croissance démographique ?

Comment agir face aux problèmes de la pollution de l'air, du manque d'espace, du trafic de plus en plus dense, et de plus en plus difficile à contrôler.

Londres, Moscou, New-York, Paris, Tokyo, Randstad-Holland et la région du Rhin-Ruhr vous nous permettre de faire une étude, et nous permettre de comprendre comment chacune de ces villes a essayé de résoudre son propre problème.

### LONDRES

En 1801, Londres comptait 850,000 habitants et ce nombre représentait 8,1% de la population totale de l'Angleterre. En 1961, cette capitale comptait 11,547,000 habitants donc 22,5% de la population du pays.

Actuellement la ville s'étend sur un rayon de 20 à 25 kilomètres autour du centre. Ses limites avaient été consacrées en 1938 par la loi dite "Green Belt Act" (loi sur la ceinture verte) qui empêchait la ville d'étendre aux dépens de la campagne, lui imposant un anneau d'espaces verts.

Depuis 1945, Londres s'accroît à une vitesse rapide, cependant comme la ceinture verte l'empêche de s'étendre géographiquement, il se développe par la croissance démesurée des centres urbains situés au delà de la ceinture verte. Au sein même de Londres, il existe d'importantes distinctions sociales et économiques entre les divers quartiers qui le composent.

Le centre de Londres est un noyau de congestion avec son trafic terrible, la densité très élevée de sa population, sur-

tout cet entassement car à elle seule, cette région représente 1/5 de la population générale de Londres.

La multiplication des locaux administratifs a considérablement modifié le paysage londonien, les buildings et les gratte-ciels donnent à Londres un aspect de ville moderne.

La ville est divisée en deux parties : les quartiers Ouest, et les quartiers Est. Les premiers réservés aux fortunés, formant les beaux quartiers traditionnels, avec villas et jardins agréables, et l'Est, réservé aux quartiers lugubres et aux habitants aux revenus modestes. Les immigrés pauvres affluent de la province se réfugient naturellement dans les quartiers de l'Est. On a fait construire dans les beaux quartiers, des immeubles divisés en appartements pour abriter des employés à revenus modestes mais le problème de l'habitation n'est pas résolu.

La solution ne consiste pas à édifier des immeubles de plus en plus hauts et de plus en plus rapprochés; tout ce que l'on peut faire, c'est améliorer quelque peu la situation en encourageant par tous les moyens les londoniens à aller vivre hors du cœur de la ville, et pour décongestionner Londres, peut-être serait-il judicieux, de créer des centres de travail en dehors de la ceinture verte, pour remédier à l'afflux de la population vers le centre de la ville et vice versa, vers la banlieue le soir.

### MOSCOU

La croissance des villes ne peut pas être considérée comme un phénomène, que faute d'une épithète plus juste, nous appellerons de "capitaliste", car Moscou, capitale géante de pays communiste par excellence, se trouve confrontée avec les mêmes problèmes que les autres villes mondiales.

La prodigieuse croissance de Moscou a de quoi surprendre les observateurs. La population moscovite qui ne dépassait pas 360,000 habitants en 1860 atteint en 1963 le chiffre fabuleux de 6,500,000. Si l'on compte les habitants de la banlieue et des petites villes satellites des alentours

de Moscou, on arrive au chiffre ahurissant de 8,000,000.

Après la région du Rhin-Ruhr, Moscou et sa région peuvent être considérés comme deuxième phénomène de ce genre. Peut-être même, peut-on affirmer que Moscou est la ville et ses satellites la plus vaste d'Europe.

En 1935, quand Moscou avait 3,660,000 habitants, il avait été indiqué dans la reconstruction de la ville, pour la première fois sans doute dans l'histoire de l'urbanisme, que le nombre d'habitants ne devait pas excéder de 5,000,000, et d'empêcher la capitale de s'étendre davantage. Le chiffre de 5,000,000 devait être atteint uniquement par l'accroissement naturel, l'immigration nette étant réduite à zéro. Malgré ces prévisions, la population a atteint le chiffre de 6,500,000 en 1963.

La politique de l'Union Soviétique vise à freiner la croissance des grandes villes, celle de Moscou en particulier. La création des villes satellites est considérée comme propres à absorber la croissance de la capitale. À la différence de leurs collègues français ou anglais, les urbanistes soviétiques ne voient pas dans le développement continu de la région métropolitaine, une menace pour l'équilibre économique et social du pays. La congestion de la capitale qui est une hantise pour les planificateurs de l'Europe occidentale n'est guère concevable dans un pays qui a les dimensions de l'Union Soviétique.

Depuis 1957, Moscou n'est plus le siège de tous les services administratifs, et la capitale tache de se décentraliser en confiant les diverses administrations aux régions économiques dites "sovnarkhoz". Mais les possibilités de décentralisations sont souvent arrêtées, comme par exemple pour la question ferroviaire, car Moscou reste le centre, le grand nœud ferroviaire de l'Union Soviétique où aboutissent onze lignes et où se trouvent notamment les deux principaux aéroports.

Moscou représente 1/5 de la population de la Russie, et 1/4 de son industrie.

با بمو افقت شهر داری پایتخت از این شهاره تقسیلی تقاطع مختلف شهر تهران بتدبر چاپ خواهد شد

# فعاکیت های شهرداری پایتخت در زمینه شهر سازی

# طرح تفصیلی داودیه

## و دره قشلاق

۲ - تعیین موقعیت کیفی مراکز مختلف تجارتی آموزشی، فضای سبز و بهداشتی وغیره و ارتباط آن با قسمت مسکن، فضای لازم برای مراکز مختلف با در نظر گرفتن معیارهای سرانه و تعداد ساکنین بدست آمده است و در تعیین موقعیت این مراکز وجود اتومبیل، مسئله دسترسیها و رابطه آنها با بخش مسکونی را تحت تأثیر قرار داده است.

در این محلات وجود وسیله نقلیه شخص باعث تکلیل مسافت‌گردیده و مراکز تجارتی بطور مجتمع‌تری در طول جاده‌های ماشین‌رو و پیاده‌روهای اصلی قرار گرفته‌اند. تعیین تراکم ساختمان در قسمت‌های مختلف و بطور کلی تعیین نوع استفاده از اراضی و تعریض معابر موجود و احداث معابر جدید مشخص نبال گردیده و در نتشه منعکس گردیده است.

طرح تفصیلی داودیه و دره قشلاق ما تدوین منواطی در مورد تعریض معابر و تقاضا کل قطعات وغیره تکمیل گردیده است. نتشه تفصیلی مذکور مصوبه است و بر طبق مقررات مرائب با درج آگهی باطل علوم رسیده است.

نظر بوده و روش کار در این زمینه تهیه نتشه‌های ثابتی و تفکیکی و در عین حال مشخص نمودن کیفیت بناهای مسکونی موجود بوده است.

در عمل نتشه‌های تهیه شده از وضع موجود تأثیر فراوانی در طرح شبکه‌های محله‌ای و تعیین مراکز مختلف داشته‌اند.

در تعیین واحدهای طرح ریزی ( محلات و نواحی ) معیار کلی شبکه‌های ارتباطی و انتقالات آنها با معابر اصلی شهر

بوده و تلفیق این حدود فیزیکی با جمعیتی که در محدوده هر واحد ساکن خواهد شد مشخص کننده یک محله یا ناحیه بوده است ( جمعیت محله در حدود پنج تا هشت هزار و ناحیه بین ۱۸۰۰۰ تا ۳۰۰۰۰ نفر در نظر گرفته شده ) با توجه به مرائب

فوق منطقه داودیه و دره قشلاق از هشت محله و سه ناحیه تشکیل گردیده است.

پس از تعیین واحدهای مختلف ( محلات و نواحی ) دو موضوع مهم در نظر گرفته شده و مورد بررسی قرار گرفته است.

● طرح تفصیلی منطقه داودیه و دره قشلاق بر مبنای اصول کلی و ضوابط طرح جامع تهران تهیه گردیده است و حدود آن پقرار زیر است :

شمال - خیابانهای شاهrix شاهین‌فرج ( منصب از پهلوی ) .

جنوب - اتوبان قصر بیخ ( پیشنهادی طرح جامع شمال عباس‌آباد ) .

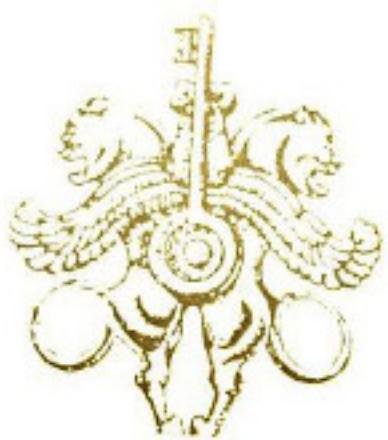
شرق - خیابان کوروش کبیر ( جاده قدیم شمیران ) .

غرب - خیابان پهلوی .

سطح کل محدوده مورد طرح ۶۴۲۵۷ متر مربع جمعیت آنی آن ( ۲۵ سال آینده ) ۵۸۶۰۰ نفر در نظر گرفته شد است.

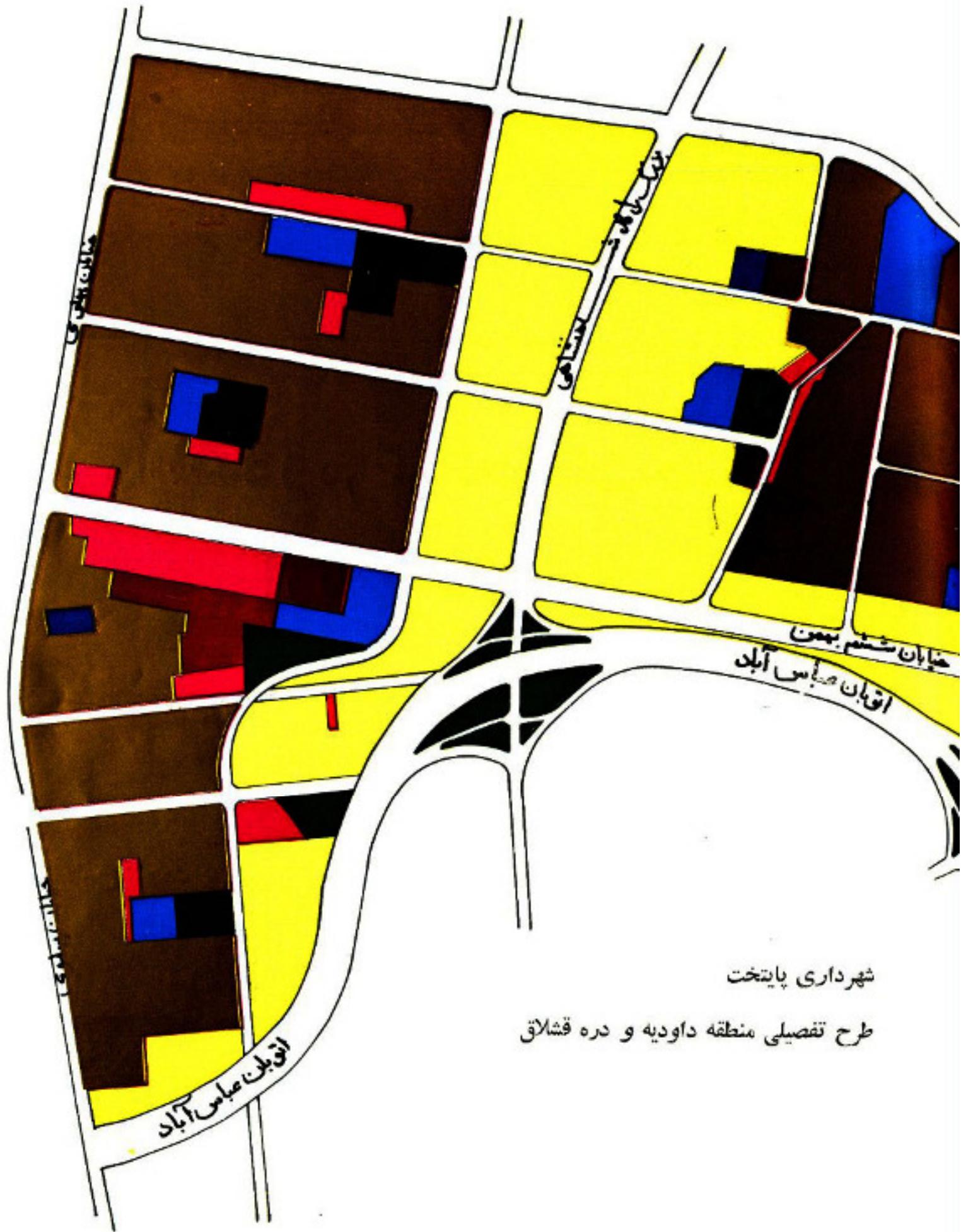
از نظر اهمیت اجرائی اینکه طرحها در نظر گرفتن وضع موجود و حرالامکان پیش‌بینی موقعیت آن در سالهای آینده بسیار مهم بنظر می‌رسد.

بنابراین در مرحله اول برداشت و تهیه



قلم کم  
قلم موست  
قلم زیاد  
تجزی  
آموزشی  
بهداشتی  
موسسه  
دھلق  
استادیوم  
مراضی علی آباد  
عمرانی فناهای اسیر

مقیاس ۱:۱۰۰۰



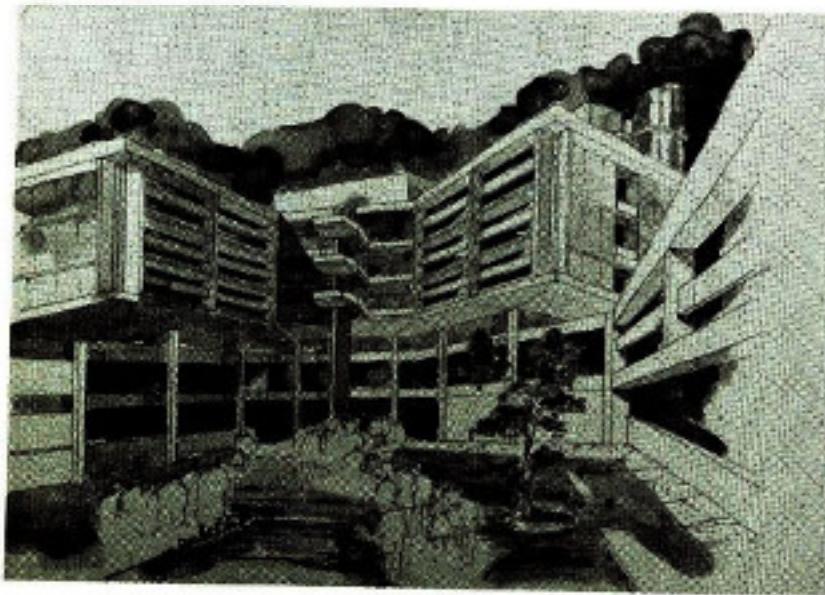
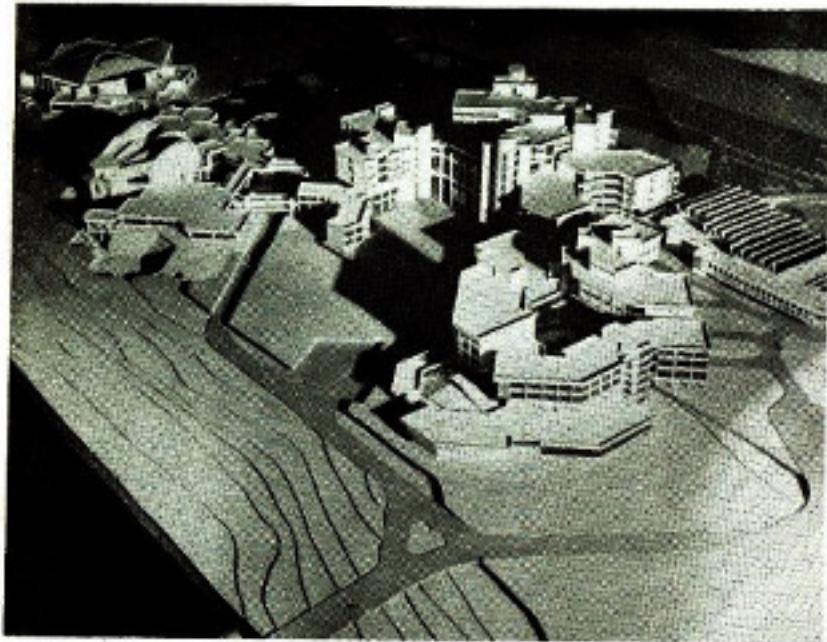
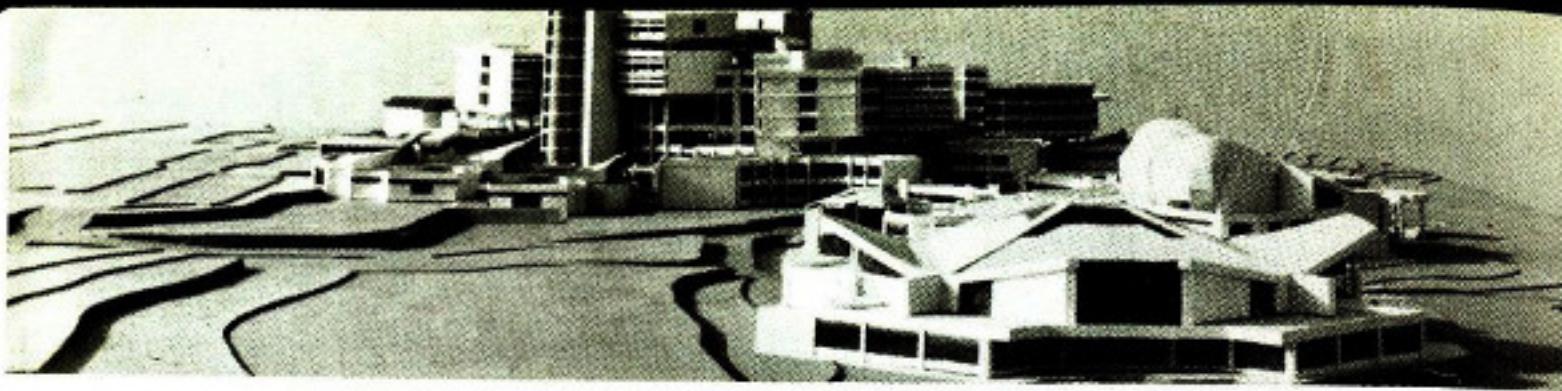


# دانشگاه و مرکز تحقیقات صنعتی آریامهر - اصفهان

طرح: احمد ابریشمی  
فرامرز اشرفی



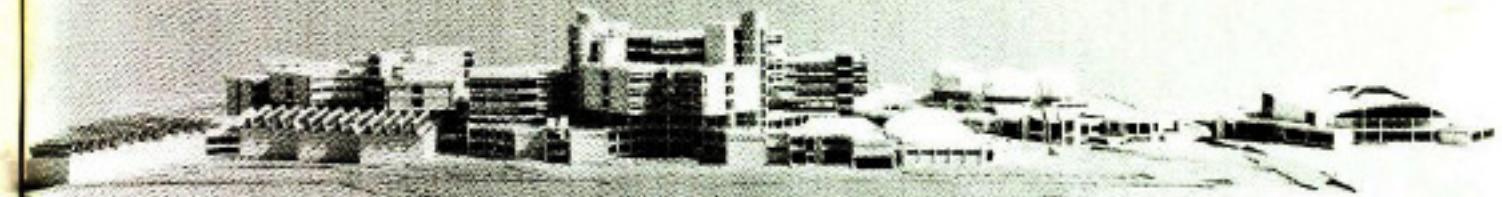
از آین پس در هر شماره، بروزه دیلم  
دانشجویان دانشکده های معماری ایران را  
با شرحی مختصر، بجای می رسانیم و بروزه  
این شماره اختصاص دارد به آقایان احمد  
ابریشمی و فرامرز اشرفی دانشجویان دانشکده  
معماری دانشگاه های ایران.



دورنمای صنعتی ایران و بر قاعده ریزی و سرمایه‌گذاری دولت در این مورد کمیت آن از این مختصر خارج خواهد بود در صورتی تحقق خواهد پذیرفت که بتوانیم افراد مورد نیاز را برای اداره چنان جامعه صنعتی پیش‌رفته‌ای آماده کنیم و بعبارت دیگر دورنمای صنایع ایران در آینده بستگی زیادی به دورنمای کیفیت پرورش کسانی خواهد داشت که باید این صنایع را ایجاد و اداره نمایند چه امروز شکی وجود ندارد که توسعه اقتصادی و صنعتی در وله اول یک پدیده فیزیکی نبوده بلکه یک توسعه معنوی است زیرا توسعه اقتصادی، ترقی از هدفها، اینده‌ها، دانش و فنون و سایر صفات انسانی است و سرعت رشد اقتصادی بستگی باین دارد که عوامل انسانی تاچه حد هم‌آهنگ و متوجهان با توسعه سریع اقتصادی باشند. با توجه به پیش‌رفته‌ای روز افزون صنعت در جهان کنونی و تحولات اخیر صنعتی در ایران نیازمندی جامعه صنعتی آینده کشور را به مهندسین و متخصصین مجروب برای پیشبره تکولوزی ایران آشکار می‌سازد زیرا یکی از بایه‌های کمکی یک جامعه صنعتی، نیروی متخصص انسانی است. صنعت نو خاسته ایران هنوز در دوران اولیه تکامل و پیشرفت است بدین لحاظ هدف مدارس و دانشگاه‌های صنعتی می‌باشد در جهت برآوردن نیازمندی‌های نیروی انسانی چنین صنعت جوانی باشد و برآوردن این نیاز روز افزون صنعت‌متازم تعمق و تجدید نظر در روشهای و معیارهای تعلیماتی و در تیجه گسترش تعلیمات کارگاهی و آزمایشگاهی بطور پرداخته است.

#### انتخاب موقعیت:

باتوجه به سیاست عدم تحریر کر دولت و ایجاد قطبیاتی جدید صنعتی در تقاطع مختلف کشور و انتخاب چند قطب اصلی چون اهواز- تبریز- اراک و اصفهان ضروری بنظر میرسد که در جوار تاسیسات صنعتی دست با ایجاد مرکزی برای تربیت مهندسین متخصصین کارگران فنی و مدیران صنایع زده شود چه علاوه بر تکیه کردن به خط مشی، عدم تحریر کر متناسبلاً امکانات وسیعی از نظره نظر



خواهد بود که غالباً دوره یکساله را کافی داشته و بمورد اجرا گذاشده‌اند که این خود جزء برنامه فعلی دانشگاه صنعتی آریامهر نیز هست. در دوره بعدی که معمولاً دو سال است، دانشکده نسبت به وقایت اقیانوس اسپهار پیش‌بینی شده که عبارتند از نساجی، فیزیک، شیمی، ریاضی، برق، متالورژی، مهندسی صنایع و مهندسی شیمی و تعداد رشته‌ها در دوره تكمیلی یکساله بعدی متضاد و پیشتر آن در فیزیک و ۵ رشته است. تعداد دانشجو بین ۵ تا ۶ هزار نفر در نظر گرفته شد است و برای تعداد بیشتر دانشجو پیش‌بینی مراکزی ادر سایر قطبیات صنعتی باشی و عمل آید. استخوان پندی کلی بنا بتوانی و بسورد قطعات ساخته پیش‌بینی شده که امکان افزودن سطوح لازم و مورد احتیاج را در «بریوود»‌های مختلف و درجهٔ افقی و فضای فراهم مینماید. در جوار ساختمان دانشکده‌ها که هسته مرکزی را تشکیل می‌دهند علاوه بر مرکز تحقیقات، مراکز تحریری و وزارتی فکر شده‌اند.

قسمتی از ساختهای به کارهای مخصوص دوره عمومی با تعداد بیشتر دانشجو اختصاص یافته است. ساختمان خوابگاه دانشجویان و مسکن کادر آموزشی و اداری، ایجاد مهندس‌صنعتی آمادگی و مرکز تربیت کارگران متخصص صنعتی بصورت پیشنهاد در طرح گنجانید شده است. این پروژه در تاریخ ۱۴ شهریور ۱۳۴۹ در بازدید اعلیحضرتین از دانشگاه ملی مورد بازدید اعلیحضرتین قرار گرفت طراحان پروژه امید وارقد تلاش دوساله شان در راه مطالعات و برنامه ریزی این دانشگاه، که خود چندین صفحه را تشکیل می‌دهد مورد نظر اولیاء امور قرار گیرد.

مقرهای الکترونیک، اطاقهای اختصاصی برای محققین دانشگاه کاتالوک و عکس از اختصاصات و اکتشافات روز دنیا و در صورت امکان پیمایش گذاردن خود صنایع، مرکز آمار صنعتی، مرکز استاندارد گردان صنایع، کتابخانه، آزمایشگاهها، کارگاهها و غیره اختصاص یافته است.

سیستم کارکرد دانشکده‌ها در دانشگاه صنعتی بخلاف دانشگاه‌های عمومی که امکان استفاده از دروس یک دانشکده برای سایر دانشکده‌ها کم و احیاناً در دروس مربوط به ادبیات و یا زبان خلاصه خواهد شد، با در نظر گرفتن ضرائب شدت و ضفف وابستگی از نظر دروس، تمام دانشکده‌ها را می‌شود در استفاده از دروس شریک دانست و این مسئله از نظر روابط انسانی معیط دانشگاهی نیز حائز اهمیت است که خصوصیات دانشجویان در یک دانشگاه صنعتی با اسامی دانشکده‌های مختلف ثابت است و عمومیت دارد در حالیکه در دانشگاه‌های عمومی اختلاف دید و سیله را می‌توان بین دانشجویان دانشکده‌ها از یکدیگر دید. بعثت است باطریحی که استقلال هر دانشکده را از نظر اداری و مراجعن حفظ نماید از اتفاق ارزی و وقت استاد و دانشجو در جهت رفت و آمد جلوگیری کرده و آنرا بعداً تخفیف دهد و باز نسبت به شدت یا ضعف ارتباط دانشکده‌ها از نظر تعداد دروس سعی به ایجاد روابط مستقیم و یا غیر مستقیم شده است که در باره این روابط در سطوح افقی و فضای بطور حداقل فکر شده است. روابط افقی در هر چند طبقه بصورت محلی های پژوهش اجتماعی و باگهای در فضا تجمیع شده‌اند. مطابق برنامه تدریسی تمام دانشگاه‌های صنعتی دنیا یک یا دو سال دوره عمومی

مادی و معنوی در اختیار صنایع و مراکز فرهنگی ذکر شده قرار خواهد داد که از آن جمله است: اختصاصات، اکتشافات، برنامه ریزی و غیره که می‌تواند از طریق دانشگاه در اختیار صنایع قرار گیرد و متقابل بودجه ایجاد مراکز تحقیقاتی هر کدام از صنایع را بر اختیار بگیرد.

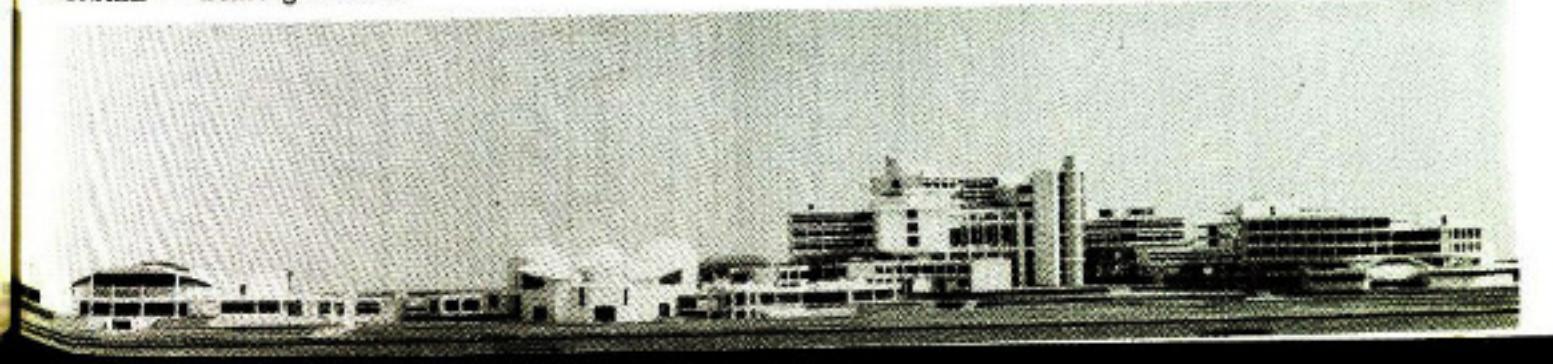
برنامه پروژه هدف کلی از ایجاد کمپوس (شهر یا محله دانشگاهی) تعریف گردد و مساحت بین ۰ و ۲۰ هکتار مراکز تحقیقاتی بعضی وسیع کلمه است چه امروزه اکثر دانشگاه‌ها در کشور های مختلف دنیا سیستم جزو توییس و کلامیک پوین مطلق دروس را با منسخت در فراموش کرده‌اند و مسلماً این سیستم در مملکت ما نیز بایستی تغییر یابد چه ثابت بودن استاد - عدم استفاده از متخصصین خارج از کادر آموزشی، عدم روابط صحیح بین دانشجو و استاد و دانشگاه، عدم استفاده از تحقیقات و بررسیهای دانشجو و استاد در دنیای خارج از دانشگاه و در تبعید دفن تمام تلاشها، بررسیها، افکار نو و کشیهای در مایکانها و عدم کنترل ا نوع کار استادان خود از جمله عواملی است که در حال حاضر محیط دانشگاه‌های ما با آن نست بگیریانند و باعث رکود و عقب افتادگی و آنچه ما در حدایمه‌آل در مورد پروژه دانشگاه صنعتی فکر کرده‌ایم عبارتند از امکان کادر آموزشی در شهر دانشگاهی، ایجاد مراکز تحقیقاتی، آزمایشگاه‌ها، کارگاه‌ها، مرکز بر نامه ریزی صنایع و استاندارد محصولات و غیره. و بدین منظور یک قسمت بسیار وسیع از سطح زیر بنای دانشگاه، اختصاص به مرکز تحقیقات و برنامه ریزی شامل سالنهای متعدد کفراش جهت متخصصین خارجی و داخلی، مرکز

Nous publierons dorénavant, dans chaque numéro d'Art et Architecture, un projet diplôme intéressant de nos étudiants iraniens. Dans ce numéro, ceux de MM. Ahmad ABRICHAMI et Faramarz ECHRAGHI, étudiants de la faculté des Beaux-arts de L'UNIVERSITE NATIONALE — Danéchgah Mélli.

Sujet : centre de recherches techniques.  
Programme : Petite ville universitaire pouvant être construite dans les régions industrielles comme dans les environs de

AHWAZ-TABRIZ-ARAK-ESFAHAN.

Université comprenant 9 facultés : textile, physique, chimie, électricité, métallurgie, hydraulique, électronique, etc.....  
Habitations du cadre enseignant, habitations pour les étudiants terrains de sports, espaces vertes, salle de projection et conférences, salle d'exposition, laboratoires et ateliers divers.



# کندوه کاو

## بنای قبیل مسجد ایوان

پهروز هشیری



طوش از جزایر خلیج (عزم) و عرض از خط استوا (له لط). در آب و هوای خوشنده از ری است و در محصول غله و پنبه مانند، اهل آنچه شیعه ائمه عتری اند و تکبر بر طبعتان غالب بوده.

از آثار قدیمی موجود در ورامین امامزاده یحیی و مسجد ورامین و برج سلطان علاءالدین و قلعه ابرج وغیره است که در محل منتهور و مخصوصاً مسجد ورامین از حیث قدمت و آثار معماری قابل توجه می باشد در داخل مسجد مزبور کاشیهایی بکار رفته که دارای جلای فلزی است و قسمی از آنها را سایقاً کنده و برداشت.

اگر آب رودخانه بقدر کافی باشد تمام دهان ممکن است از آب آن استفاده نمایند. عرض آن از هسته به غرب در حدود ۳۶ کیلومتر است.

مرکز ورامین شهر ورامین است که قریب ۳۹۸۶ نفر جمعیت دارد ورامین از قراء قدیمی ایران است که بر کتب و تواریخ اسم آن زیاد برده شده است و از آن جمله يك قسم از مندرجات صفحه ۵۵ کتاب ترمه القلوب راجع به ورامین عیناً نقل می شود:

و رامین در مقابل دیهی بوده است و اکنون قصبه شده و دارالملك آن توغان گشته

دهستان ورامین از شمال محدود است به لوان و از جنوب به کویر و میله و از مشرق به هسته گرماز و از مغرب به هسته غار و فناوه، در شمال آن سیاه کوه و دنباله کوه سه پایه قرار گرفته و رود جاری از وسط آن کوههای گنبد، اراضی ورامین تماماً از رسوبات رود جاری و تشکیل شده و همین واسطه فوق العاده حاصلخیز است رود جاری وسیع از گذشتن از قریب بارجین در کبود گنبد به چند شعبه مجری از یکدیگر تقسیم شده و هر یک از آنها به مردم آبرسانی از اراضی ورامین می رسد.

موقعیت خاک ورامین طوری است که

La date de la construction de cette mosquée reste inconnue, comme enveloppée de mystère; les uns prétendent que le chiffre inscrit au plafond de l'eyvan 722 indique cette date, et d'autres prétendent que c'est 782, chiffre que l'on trouve gravé sur la surface intérieure de la Coupoles.

De toute façon, ce qui est certain c'est qu'un nommé CHAHROKH, descendant direct de Tchinguiz-Khan aurait donné les instructions nécessaires et supporté les dépenses des travaux de restauration vers 845, presque 100 ans après la con-

struction de cette mosquée.

Une phrase complète se trouve gravée sur le mur faisant face à l'entrée principale de la mosquée et qui précise clairement ce fait.

L'on remarque aussi, dans un des couloirs de la mosquée, gravé dans une frise décorative, le nom de l'architecte : Ali Ghazvini.

L'intérêt de la mosquée consiste surtout dans les motifs décoratifs en stuc d'une finesse et d'une élégance remarquable. Le stuc finement travaillé représente des motifs floraux, des gravures coraniques

aux caractères arabes finement écrits. Un mariage curieux de motifs géométriques et de lignes sinueuses formant des arabesques fantastiques enrichies d'oiseaux charme l'œil.

La mosquée est entourée des 4 eyvans en tous points identiques les uns aux autres. La cour est beaucoup plus petite que la mosquée même, ce fait est le caractère spécial de l'époque Ilkhanane. La coupole de la mosquée à la forme d'un œuf et repose sur un plan hexagonal. Le stuc finement travaillé représente des motifs floraux, des gravures coraniques cercle parfait.



مسجد جامع ورامین

VARAMINE  
la Mosquée Djamé

مسجد جامع ورامین

« آثار ملی ایران » شماره ۱۷۶

مسجد جامع ورامین از چند جهت  
شایان توجه است که مهمترین مثاله در این  
مسجد اینست که دارای تمام خصوصیات کامل  
یاک مجد ایرانی است کادر دوران ایلخانیان  
ساخته شده است.

شرايط عمومي مجد ايراني :

۱ سر در ايوان در اول محور طولي  
بنا قرار دارد و جلوی آن صحن باز واقع  
است.

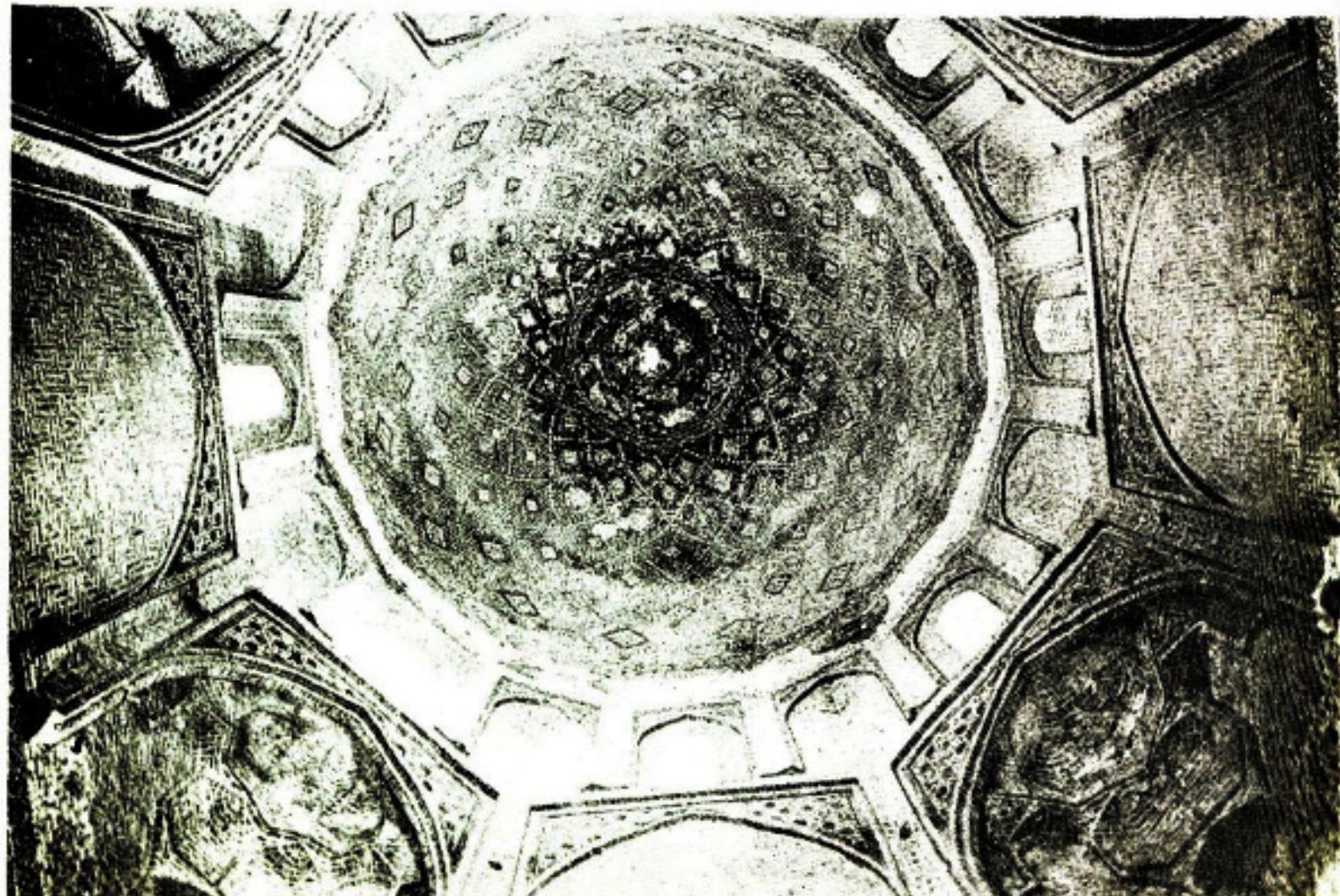
۲ - طاقهاي دور صحن بهچهار  
ايوان ختم می شوند که دو ايوان در محور  
طولي و دو ايوان در محور عرضي قرار  
دارند و شبتاهها در پشت طاقهاها واقعند.

۳ - ايوان اصلی در محور طولي مسجد  
و روپروري ايوان ورودی ، که در سوي  
ديگر صحن است ، قرار دارد ، و بهشتان  
مربع شکلي باز می شود که گيد دارد .

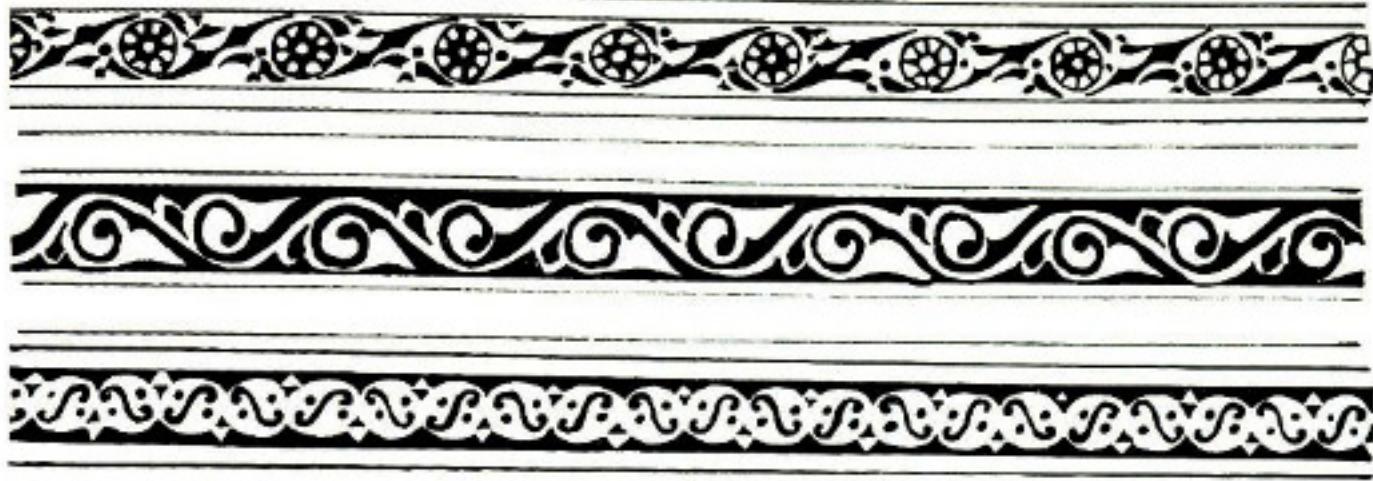
۴ - محراب در دیوار انتهائی ايوان  
اصلی ، در انتهای محور طولي واقع است .  
تمام شرايط فوق در مسجد جامع ورامين  
مشاهده می گردد .

چند نمونه سنج بري از مسجد جامع ورامين

طاق مسجد جامع ورامين

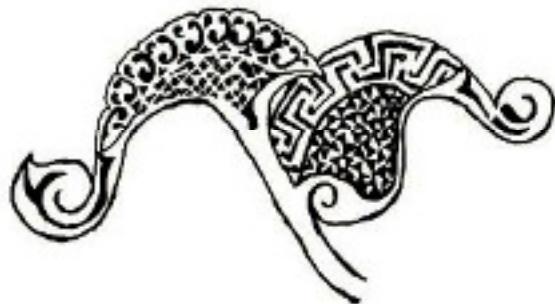


Plafond Mosquée Djame



## نوارهای از حاشیه گچ بری مسجد جامع و امامزاده یحیی - وزامین

کنید:



کنید مسجد روی اطاق مریع شکل ساخته شده و از نوع هند است . همانطور که تخم مرغی شکل است و پایه داخلی آن روی چرخها دارای پیش امدهای تاریخی ، که از چهار پهنه و از هشت پهنه از کوش و سپس به دایره تبدیل می شود ، فرار دارد . خمامت فشر هرچه بدراست نزدیکتر می شود کمتر می نزد و نم شدن خمامت بدوسیله یات سلسه پله حمورت می نزد .

لکته شایان توجه دیگر در این مسجد ، کم وسعتی مسجد ثبت به اندازه ساختمان است . پاید هند در حد نه سحن کوچک یعنی از خمایص معماری دوره مغول است . کنید مسجد از سایر همتاهای بنا ارتفاع بسیار زیادتری دارد و سردر ورودی و سر در شبستان کنید هر دو نوتاب ساخته شده است تا تمام کنید به خوبی نمایان باشد . زیر سازی ساختمان با توجه و دقت و اهمی ساخته شده و سپس روی آن با نجیری و کاشیکاری تزیین کردیده است .

برباره این بنا دو تاریخ ذکر شده است . یک تاریخ در کتبیه ایوان اطاق کنید است نه باقیمانده رقم ۱۳۴۲ هجری در داخل اطاق کنید (میلادی ) و دیگری در نوتاب کنید (پهنه ۲۲۶ هجری ق ۱۳۶۶ هجری ق ) است . از کتبیه های دیگری نه در مسجد یافت شده نشان می دهد که شاهرخ این مسجد را تعمیر کرده است .

خصوصیات تریمی مسجد و رابطه آن با صالح مورد استعمال قابل توجه و ذکر است . در کتبیه های خوشنوش و برای طرح های گوناگون بین پنهانی عربی و فارسی بین ای افقی حاوی طرح های هنری و نوش کل گچ بکار برده شده است . طرح های آجر چینی که از ترکیب آجر های معمولی و قراش و قالبی مخصوص انجام یافته وجود دارد . دیوار محراب دارای طرح پر کار زیبای است که از تلفیق طرح استخوانی و لوزی

شکل یافته است . دیوارهای کنار ایوان اطاق گنبد دارای نفوی است که در اینها اجرهای برجسته و فرو رفته یاک در میان فرار داده شده است .

ترمیمات کاشیکاری شامل ترکیبی از نطباط نعای امیر روشن و سیر و سفال بدون لعاب است . هقرنسکاری طاق سر در ورودی از همان مصالح ساخته شده و پوسیله تیرهایی که از طاق آجری نیم دایره بیرون آمده نگاهداری شده است .

این مسجد در اوایل سلطنت ابوسعید ساخته شده است . سمت غربی مسجد در طی قرون به کل از میان رفته ولی وضع قسمتها باقی مانده به نسبه خوب است .

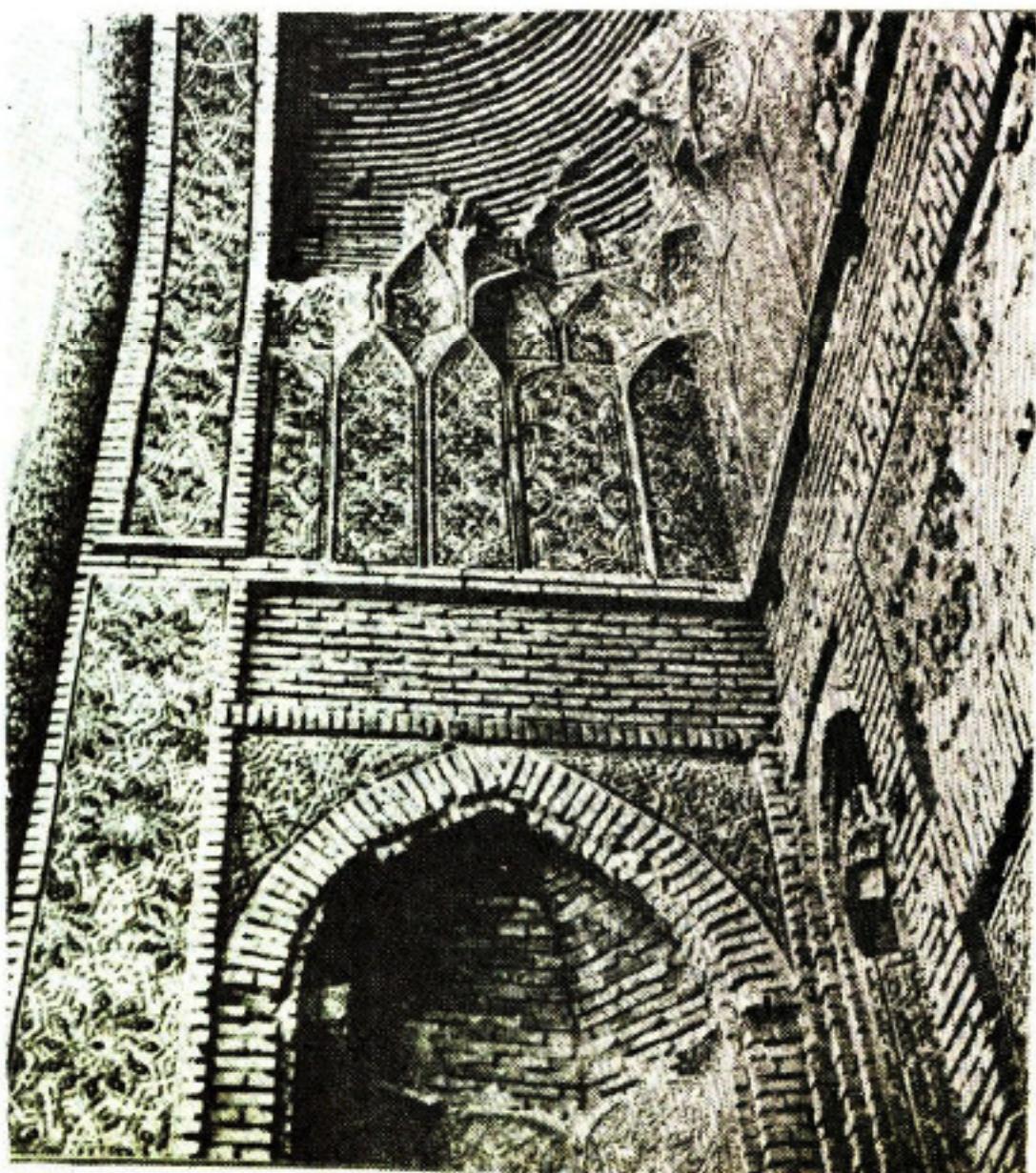
امامزاده یحیی

« آثار ملی ایران » شماره ۱۹۹

ساختمان از بیرون چهار و از داخل هشت گوش است و در گوشه‌ها و زوايای آن طاقچه‌هایی دیده می‌شود . سفت‌کاری ساختمان متعلق به دوره مغول است زیرا بکار بردن طاقچه‌های عمیق گوشه‌ای ، تقسیم ازاره دیوار تردیک کف بمجدن باریکه ،

Mosquée Varamin

گوشه‌ای از سردر مسجد جامع ورامین :



نمونه های ترئینی از گنج یری های  
مسجد جامع و امامزاده یحیی ورامین



توپیهای ته آجری نمای خارجی گنبد همگی از خصوصیاتی است که بیشتر در بنایهای دوره مغول دیده می شود .

این امامزاده شامل یک اطاق مربع گنبددار است که دیوارهای آن در داخل یک سلسله اطاقهای گوتاوه متعلق به دوره بعد محصور است . تالاهای اخیر قسمت خیلی زیادتری از دستگاه ساختمانی زیارتگاه سریا بود که مناسفانه اکنون بیشتر آنها خراب شده است .

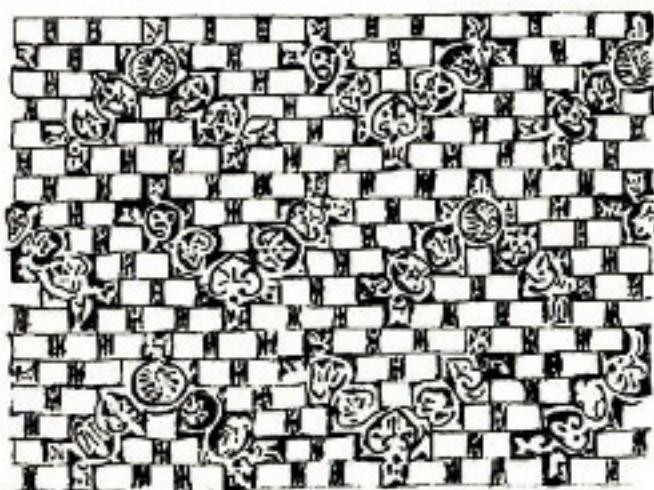
ازاره اطاق تا ۱۸۵۰ متری کف از ترینیتات اولیه عاری شده است ولی در تاجیه میانی دیوار و طاق گنبد گچ و در سطح پاطاق نوعلایی گجری عالی وجود دارد و سطح پاطاق با مترنیکاری و گچبری شده پر شده است . منظره‌های چهار تاریخ مختلف برای این بنا ذکر کردند .

۱ - « زاره Sarre » تاریخ بنای اصلی را در حدود ۶۳-۱۲۶۲ میلادی ذکر کرده است و طبق نوشته‌های مادی دیوالا ، برج هشت گوش متعلق به سلجوقیان آنجا بوده که اکنون اثری از آن باقی نمانده است . تعداد زیادی از کاشیها که اکنون در موزه‌های مختلف جهان موجود است متعلق به این دوره می باشد .

۲ - بازیل آندریا در حاشیه گجری سنه ۷۰۷ هجری قمری مطابق با ۱۳۰۷ را خوانده است .

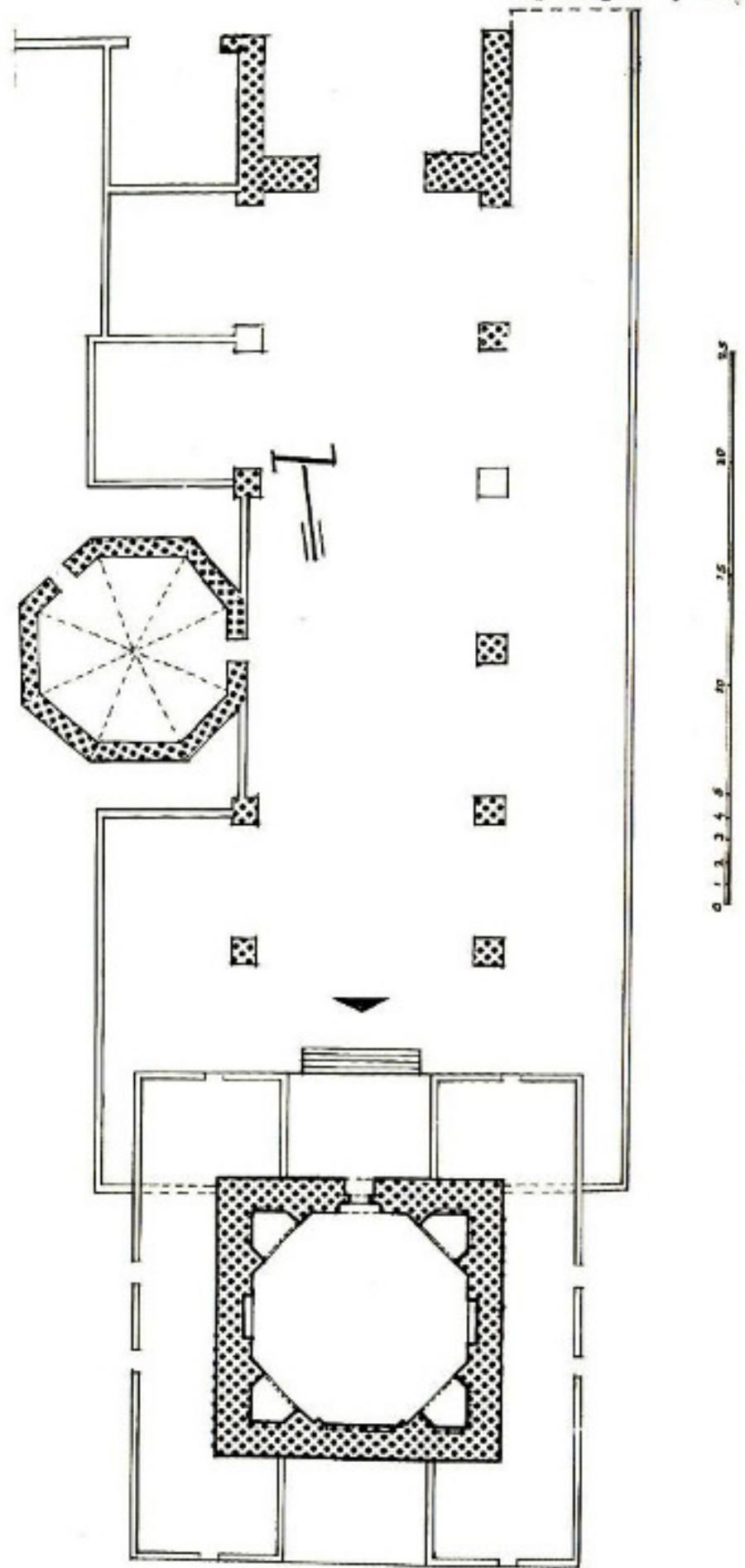
۳ - محرابی از کاشی که تصور می شود متعلق به این بنای باشد دارای تاریخ ۱۲۶۵-۱۲۶۳ است .

۴ - سنگ قبری از کاشی که به شکل محراب می باشد و تصور می رود متعلق به این بنای باشد ، تاریخ ۱۳۰۵-۷۰۵ را دارد . قسمتی از محراب امامزاده اکنون در موزه ارمیتاز است . زاره درباره این محراب می نویسد : عرض محراب ۲۸ متر است . دارای یک غول قزو و رفتہ مرکزی با طاق سه برگه ، و چراغ اویزان در برابر آرایش

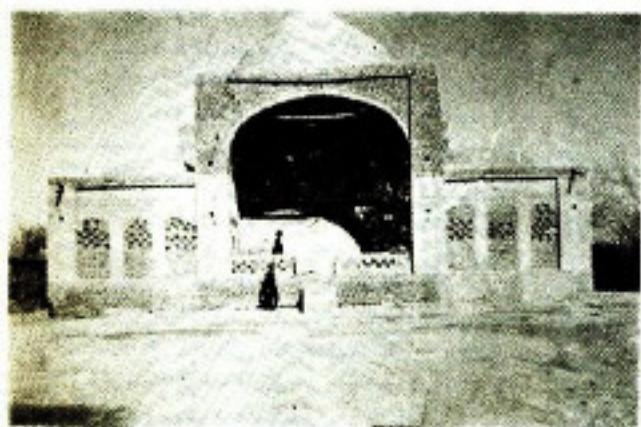


نمونه‌ای از آجر کاری در امامزاده شاه حسین

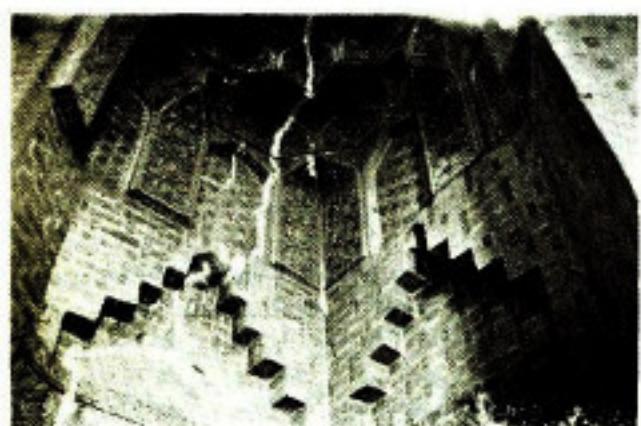
پلان اماعز آنده بخشی و رامین



اماعز آنده بخشی



نمای شمالی



یکی از گوشواره های اماعز آنده بخشی

Imam-Zadéh Yahyá

شاخ و برگ و کتیبهای پهخط شکته در بالای کتیبه افقی قرار دارد. دور این قسمت را نقول سه گوش شیر و آن شکل مانند قاب فراگرفته و در طرفین نیم‌ستون برجسته قرار دارد در نقول سه گوش کتیبهای پهخط شکته و در راس طاق و زوایای آن گل و بته دیده می‌شود. در حاشیه طرفین نیز بازیک کتیبداری وجود دارد. این نقول سه گوش در نقول سه گوش بزرگتری واقع شده که راس و زوایای طاق آن، کتیبه و نقوش گل و بته دارد. کلیه این قسمت در داخل قاب مستطیل شکلی که منتظر آن تو خالی است و روی آن کتیبهای پهخط شکته با لبه‌ای که حاشیه گل و بته دارد قرار گرفته است.

متبره علاء الدین

\* آثار ملی ایران \* شماره ۱۷۷

متبره علاء الدین در سال ۱۲۸۹ هجری قمری ( ۶۸۸ میلادی )

طاق نوک تیز مقرنسکاری و سفیدکاری شده وجود دارد بالای آن طاق نوک تیز دیگری است که داخل آن مقرنسکاری شده و قاصد میان لبه‌های خارجی سفیدکاری شده است. مدخل شمالی سر در طاقدار نیمه کروی که طاق فرو رفته نوک تیز دارد. دیوارهای جناحی با لبه‌ها اجرچینی شده است. در غرب مدخل شمالی در محلی که در حدود دو سوم بر صفحه یکی از لبه‌ها و به اندازه عرض آن ساخته شده است به لیکان راه می‌پاد. بالای قوس نوک تیز دو طاق پوشکل مثلث مدور و بالای آن طاق سومی است که سطح خارجی آن را همتراز باشد لبه می‌گذارد. سطح اطاق چهار پله می‌خورد و در راس گنبد سوراخی دیده می‌شود.

این ساختمان بدون شک در مجاورت پنای دیگری ساخته شده بوده است، این مطلب از بقایه بودن مدخل شمالی و بلندی بالای کف، در محلی که پلکان آغاز می‌شود

گنسته از عظمت بنا و خطوط برجسته آن از لحاظ جزئیات تزئینی قابل توجه است. نقول دارای طرح تندای بالای حاشیه کتیبه آن مانند تریبونات دوره سلجوقی است. این پنا در کتاره شمال ورامین در چهل و دو کیلومتری تهران قرار دارد. مقبره برجی، سی دو لبه پهزاویه قایمه در بیرون دارد و در داخل دایره شکل است. در نمای خارجی آن پایه دیده نمی‌شود. بعدعاً تا پایه سقف کشیده شده و در آنجا توسط طاقهای پیش‌آمد پدایه سقف ایجاد می‌شود کتیبه‌ای بر صفحه لبه‌ها دور تا دور برج با آجر ناشش شده است. در سمت بالای پایه سقف، پنجه‌ایست که فقط قسمت جزء تحتانی آن باقی مانده است. در راس سقف ناحیه‌ای است، با طرح پیچیده، که از فرو رفته بعضی از آجرها پدید آمده است. سر در مدخل اصلی (جنوب غربی) دارای درگاه مستطیلی است که در فوق آن

Le Meirab, à l'intérieur de la Mosquée (surface murale qui se distingue particulièrement par des decorations spécifiques, et devant laquelle se tintent les fidèles pour les prières) est donc décoré par des lignes verticales en briques émaillées bleu clair, d'un effet très heureux.

Une paix sereine émane de ce lieu de

prière qui est d'une simplicité et d'une sobriété rare et cette paix justement, attire et charme les visiteurs.

Son intérêt est particulier, car la bâtie principale est de forme rectangulaire, surmontée d'un toit en terrasse et plus loin, reposant sur une tourelle hexagonale, sa coupole.

Construit vers les années 660, cet imamzadeh a été restauré plusieurs fois dont une première fois en 770.

Ce charmant lieu de pèlerinages a été décoré minutieusement de briques émaillées en forme d'étoile. De nos jours, il ne reste que l'emplacement de ces briques, qui sont éparses dans les musées à travers le vaste monde.....

ثابت می‌گردد . زیرا فقط از سقف بنای مجاور می‌تود از پلکان استفاده کرد .  
ایماد اجرها ۲۳۱ سانتی متر ویندها .  
افقی ۲ سانتی متر و عمودی حداقل است .  
کنیه تاریخی در قسمتی چنین است :  
« او ... ( هر چند ) در چهارم مهر  
در سال ششصد و هفتاد و پنج وقت یافت و  
این هشتبره در سنه ششصد و هشتاد و هشت  
تکمیل گردید . »  
اعمال شاهحسین

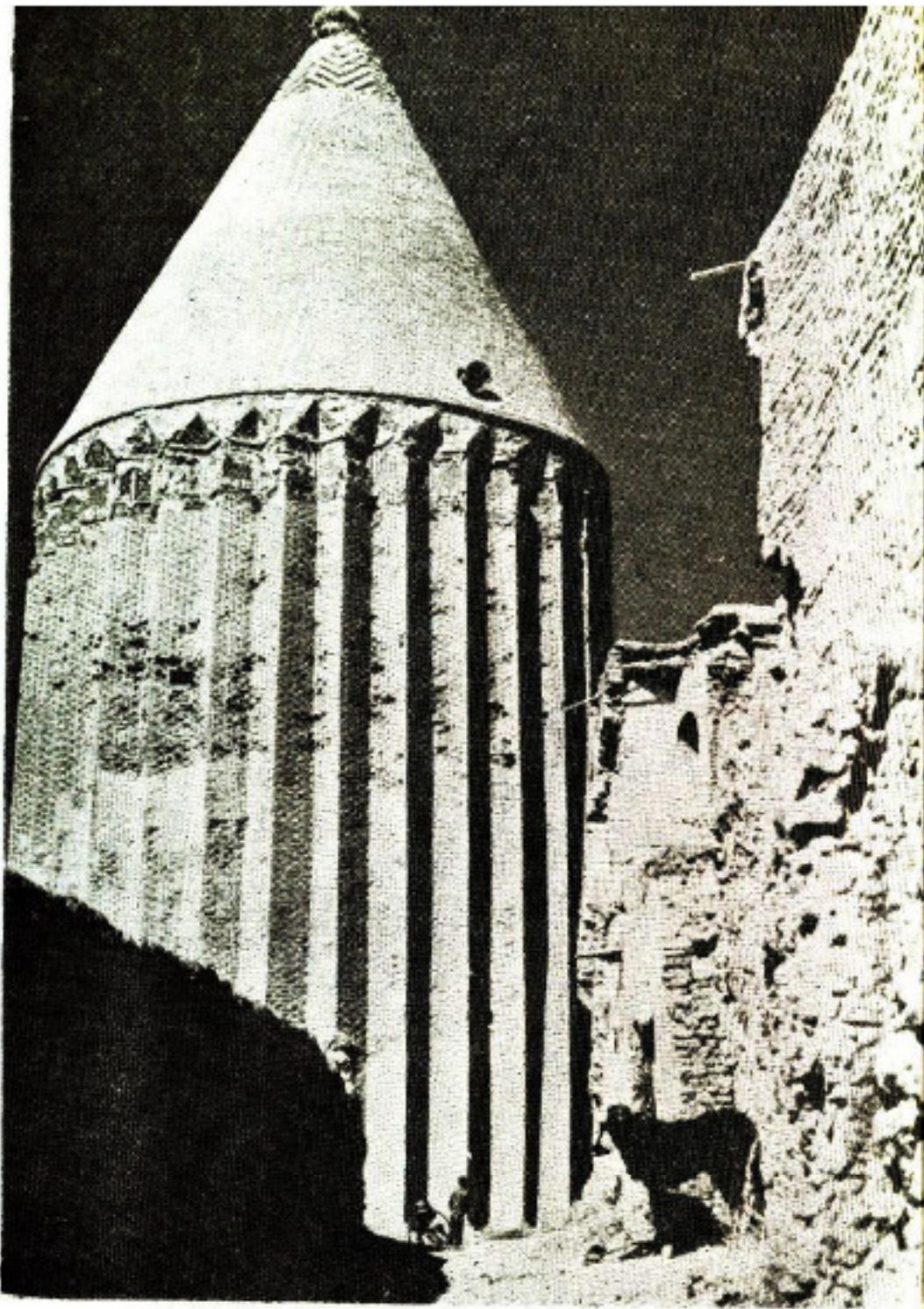
« آثار ملی ایران » شماره ۳۳۹

این بنا شامل صحن و رودی محصور  
با دیوار و نمازخانه دارای محراب و مقبره  
پر جی می‌باشد . تکامل اصلی این بنا بدغريق  
زیر صورت گرفته است .

اول ساختمان برج : دوم ساختمان  
بنائی که محراب در آن قرار داشته است .  
سیس محراب محور احاطه کنید ، که درست  
شرق بصحب بازی باز می‌شد ، قرار گرفته  
و دور صحن را طاقها احاطه گردد .  
در صفحه سون طاقها هنوز وجود ندارد .  
بین مرحله اول و دوم ساختمان فاصله زمانی  
بسیار کوتاهی بوده است . جزئیات تزئینی و  
خصوصیات دیگر برج و محراب خیلی شبیه  
کار مسجد جامع ورامین است و بنای این  
تاریخ آنها را می‌توان در حدود ۱۴۳۰  
میلادی دانست .

نقشه هشتبره از خارج ، پر جی هشت  
گوش و از داخل دوراست . سقف و قربیس  
آن از بین رفه است . سطوح دیوار خارجی  
دارای نقوش مستطیلی فرو رفته می‌باشد و  
یک در میان یک سر در و سه پنجه دارند  
و سطوح دیوار داخلی با گچ سفید کاری  
شده است . در بالا یک گنبد کوتاه آجری  
دیده می‌شود . نوع آجر کاری هشتبره معمولی  
و بسیار پر کار است و با فرو بردن بعضی از  
آجرها طرح گل و بته درآورده شده است .  
در بعضی قسمتها کاشیهای آبی روش  
در طرح آجر چینی قرار داده شده است و  
قرکیب سفال بدون لعاب با سفال لعابدار آبی  
روشن در زوایای گوشهها .

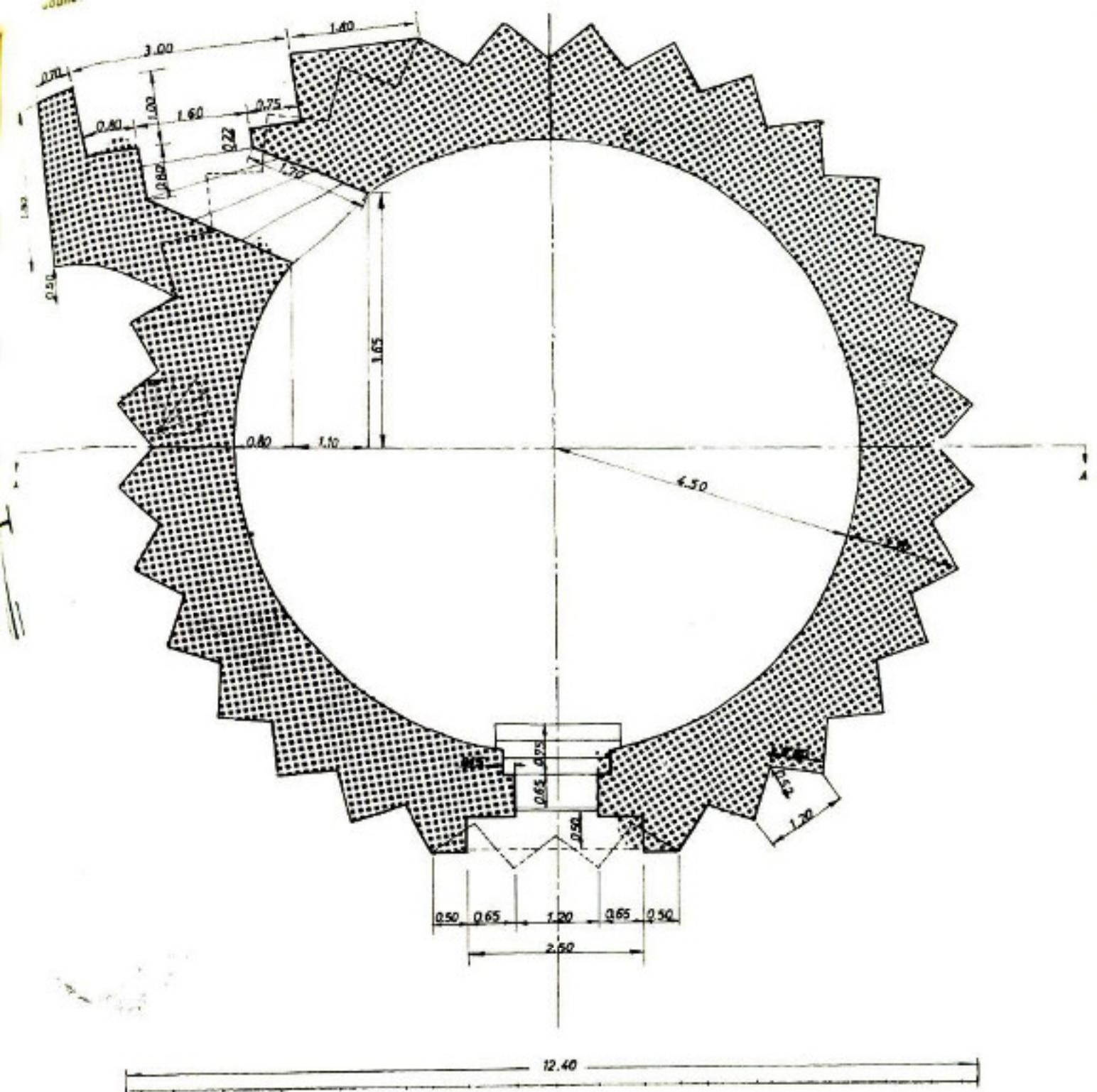
ترثیین محراب از طرحهای سهای که  
بار بکه سفال آبی سیر و باریکه آبی روش و  
سفال بدون لعاب در گچ سفید قرار داده  
شده است . حاشیه کنیه سر کب است از  
حروف سفالی آبی تیره در گچ سفید که فقط  
چند حرف از آن باقی مانده است . صفحه  
نیمستونها ، قسمی از آجر کاری پرداش آجر  
ترانش پوشیده و فواصل بین طرحها با  
اشکال ششگوش و ستاره هشتبره پر شده است .  
سر مقربنکاری شده محراب و ترثیین  
طرح سهای و اشکال بر صفحه نیم سون  
شبیه کار مثایه در مسجد جامع ورامین است .



La tombe d'Ala'eddine

مشهور علاء الدین

# سازه های اسلامی



### Plan de la tombe Alatié - ddanc

پلان مشیره خلاع الدین

## IMAM\_ZADEH\_CHAH\_HOSSEYN à Varamine

Construite vers les années 1330 et se trouvant non loin de la mosquée principale de Varamine, et qui la rappelle par ses formes.

Cette mosquée a été complétée et enrichie au fil des années et des donations dont le résultat définitif se présente maintenant à notre admiration.

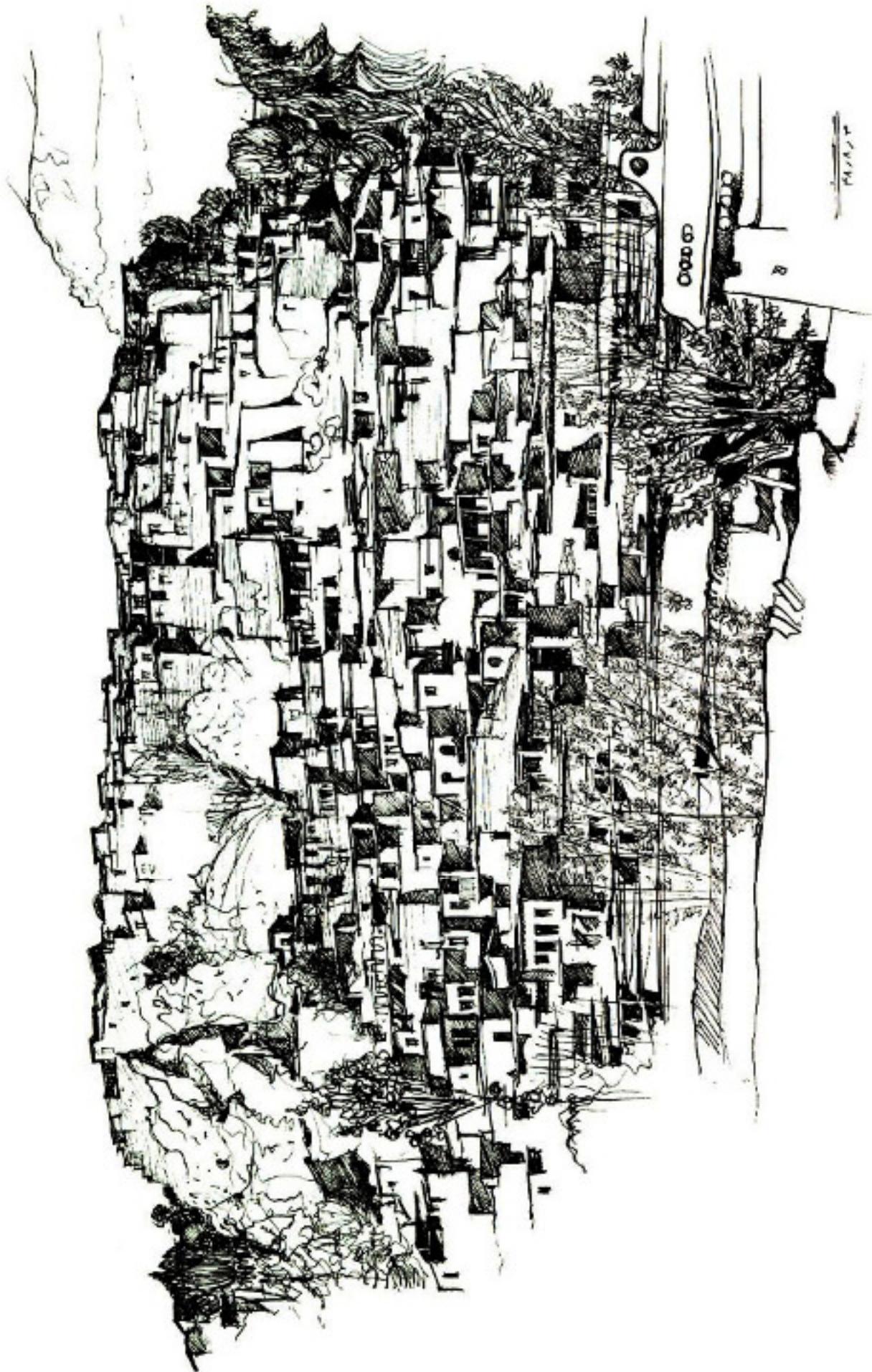
Une tour que l'on peut qualifier de très gracieuse rehausse de sa fragile beauté cette mosquée. Elle est construite sur un plan hexagonal vu de l'extérieur, lais ronde de l'intérieur.

Une partie de sa toiture et les corniches n'ont pas résisté aux m faits des ans, et des travaux de restauration ont été effectués sur ces parties endommagées.

La tour formée par huit rectangles concaves décorés identiquement de trois petites fenêtres et une sorte d'ogive est d'un effet très agréable.

چند کروکی از :  
هوشمند سیحون آرشیتکت

Croquis  
H. Seyhoun  
architecte



Semirom

سیرم